

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PODPORA MULTILINGVISMU V EU JAKO JEDNA Z PRIORIT
FRANCOUZSKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU A
TRANSLATOLOGICKÝ ROZBOR PŘÍSLUŠNÉ TERMINOLOGIE
S GLOSÁŘEM**

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petřů, Ph.D.

Autor práce: Iveta Nečasová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 4.

2024

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 26.7.2024

.....

Iveta Nečasová

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala svému vedoucímu práce panu JUDr. Mgr. Ivu Petřu, Ph.D. za jeho užitečné rady a připomínky při psaní této bakalářské práce. Další poděkování patří mé rodině za velkou podporu nejen při psaní této práce, ale i po celou dobu studia.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je přiblížení cílů a snah vynaložených na podporu mnohojazyčnosti jako jedné z priorit francouzského předsednictví v Radě Evropské unie v první polovině roku 2022. V první části práce je popsán právní základ a historický vývoj EU, termín mnohojazyčnosti a její praktickém uplatňování ve vybraných orgánech EU. Dále jsou zmíněny priority francouzského předsednictví a následně jsou představeny jednotlivé dokumenty a aktivity, které vznikly z iniciativy Francie v rámci jejího předsednictví v Radě EU s cílem podpory mnohojazyčnosti.

Sekundární část práce se věnuje jazykovému rozboru příslušné právní terminologie a následnému vypracování dvojjazyčného česko-francouzského glosáře. Celou práci uzavírá resumé ve francouzském jazyce.

Klíčová slova

Mnohojazyčnost, Rada Evropské unie, Francie, předsednictví, jazyková rozmanitost

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to present the objectives and efforts made to promote multilingualism as one of the priorities of the French Presidency of the Council of the European Union in the first half of 2022. The first part of the thesis describes the legal basis and historical development of the EU, the term multilingualism and its practical application in selected EU institutions. Next, the priorities of the French Presidency are mentioned and then the different documents and activities initiated by France during its Presidency of the Council of the EU to promote multilingualism are presented.

The secondary part of the thesis is focused on the linguistic analysis of the relevant legal terminology and the subsequent development of a bilingual Czech-French glossary. The whole work ends with a résumé in French.

Keywords

Multilingualism, Council of the European Union, France, Presidency, linguistic diversity

Obsah

Úvod.....	4
1 Evropská unie	6
1.1 Historie a právní základ Evropské unie	6
1.1.1 Evropské společenství uhlí a oceli.....	6
1.1.2 Evropské hospodářské společenství, Euratom.....	7
1.1.3 Smlouva o Evropské unii.....	8
1.1.4 Smlouva o fungování Evropské unie	9
1.2 Rada Evropské unie.....	9
1.2.1 Předsednictví v Radě EU	10
2 Multilingvismus.....	11
2.1 Multilingvismus v EU.....	13
2.1.1 Multilingvismus ve vybraných orgánech EU	14
2.1.2 Podpora multilingvismu ze strany EU	17
3 Francouzské předsednictví v Radě EU	17
4 Realizace a podpora mnohojazyčnosti během francouzského předsednictví v Radě EU	19
4.1 Konference „Odvažme se být mobilní!“	19
4.2 Fórum „Inovace, technologie a mnohojazyčnost“	21
4.3 Dokument „Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropě“	22
4.3.1 Příčiny poklesu mnohojazyčnosti v evropských institucích.....	24
4.3.2 Doporučení na nový začátek mnohojazyčnosti v evropských institucích	24
4.3.3 Doporučení pro zlepšení mnohojazyčného prostředí v Evropě: Rozmanitost a občanství	26
4.4 Konference „Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropské unii“	26
4.5 Slavnostní 35. výročí programu Erasmus + ...	30
4.6 Kampaň „Parlons-nous“	31

4.7	Přijetí Závěrů Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře	31
4.8	Akční plán strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky 33	
5	Rozbor příslušné právní terminologie.....	34
5.1	Dvojjazyčný glosář.....	39
6	Závěr	40
7	Résumé.....	42
8	Seznam použité literatury a zdrojů	44

Úvod

Tématem této bakalářské práce je podpora multilingvismu jako jedna z priorit francouzského předsednictví v Radě Evropské unie. Multilingvismus neboli mnohojazyčnost je od samého začátku jedním ze základních principů Evropské unie, a díky němu je při cestě k evropské integraci zachováno jazykové bohatství každého členského státu. Podpora studia cizích jazyků a mnohojazyčnosti v evropských institucích se zdá být nezbytnou, vzhledem k rozšiřování Evropské unie a globalizaci, která způsobuje upřednostňování zejména anglického jazyka ze všech 24 úředních jazyků a dostává tak ostatní jazyky včetně toho francouzského do ústraní. Francie se proto tímto problémem zabývá již dlouhou dobu, nejen v období jejího předsednictví, a snaží se o posílení francouzštiny jako jazyka užívaného v evropských institucích i jako cizího jazyka vyučovaného na školách.

Tato snaha Francie může vyvolávat pochybnost, zda je opravdu záměrem francouzského předsednictví podpořit upadající mnohojazyčnost nebo podpořit především jejich národní jazyk. Obě tyto varianty jsou totiž zmíněny v programu předsednictví. Ačkoliv podpora mnohojazyčnosti byla jednou z priorit, dle pořadí na programu jí předcházelo mnoho dalších, například dobíhající zdravotní krize způsobená pandemií Covid-19. Některé priority na programu vůbec nebyly a bylo jim třeba neodkladně věnovat pozornost. Takovou prioritou byla ruská agrese na Ukrajině, která začala koncem února 2022 a vyústila ve válku a Francie jako předsedající země musela reagovat za Evropu.

Cílem této práce je tedy zjistit, zda se Francie během svého předsednictví v Radě Evropské unie skutečně zabývala podporou mnohojazyčnosti, jaké popřípadě vynaložila úsilí a jaké podnikla kroky k naplnění této stanovené priority. Konkrétně se těmito kroky myslí aktivity iniciované Francií, uspořádané konference, vydané dokumenty a podobně.

Práce je strukturovaná do kapitol, které jsou rozvíjeny podkapitolami. První kapitola pojednává o historii a právním základu Evropské unie a končí u legislativního a výkonného orgánu, Rady Evropské unie, a jejího předsednictví. Následující, druhá kapitola nastiňuje problematiku multilingvismu, jeho definice v pojetí různých autorů. V podkapitole se poté dostáváme k multilingvismu v Evropské unii a jeho uplatňování v rámci vybraných evropských orgánů. Třetí kapitola již představuje francouzské předsednictví v Radě Evropské unie a popisuje stanovené priority, načež navazuje čtvrtá kapitola, která je zároveň jádrem celé práce, neboť se zabývá realizací podpory

mnohojazyčnosti ze strany Francie. Touto kapitolou se uzavírá řekněme teoretická část a navazuje část praktická obsahující translatologický rozbor vybraných termínů s dvojjazyčným, česko-francouzským glosářem. Celou práci uzavírá résumé ve francouzském jazyce.

1 Evropská unie

1.1 Historie a právní základ Evropské unie

„Evropská unie (EU) je nadnárodní organizace evropských států založená zejména za účelem rozvoje a upevňování hospodářské spolupráce a integrace mezi členskými státy.“¹

1.1.1 Evropské společenství uhlí a oceli

Myšlenku o sjednocení Evropy a vzájemnou spolupráci států významně prohloubily následky druhé světové války, jež byly pro Evropu fatální a devastující. Evropské státy se rozhodly zabránit opakování této tragické části historie a zajistit Evropě trvalý mír. Proto přichází 9. května 1950 tehdejší francouzský ministr zahraničních věcí Robert Schuman s deklarácí o vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli (dále jen „ESUO“), které má vyloučit jakoukoliv možnost válečného konfliktu mezi západoevropskými státy, posílit vzájemnou důvěru mezi státy a zajistit tak kontrolu nad těžbou uhlí a výrobou ocele.²

Schumanova deklarace se stala základem smlouvy o založení ESUO. Tato smlouva bývá někdy označována jako Pařížská smlouva a byla podepsána 18. dubna 1951 v Paříži šesti státy (Francií, Spolkovou republikou Německo, Nizozemím, Belgií, Itálií a Lucemburskem) na dobu padesáti let. Zároveň je jednou ze čtyř zakládajících smluv EU. Jejím podpisem byl položen základní kámen evropské hospodářské a později i politické integrace.³

Nastal velký průlom ve vývoji západní Evropy, kterým byla dlouhodobá spolupráce členských států zajišťující jejich sjednocení a společný zájem o vytvoření klidného prostředí, kde nehrozí žádný další světový konflikt. Stalo se tak založením řídicích a kontrolních orgánů této nadnárodní organizace, konkrétně orgánu Vysokého úřadu disponujícím významnými pravomocemi, mezi které lze zařadit například

---

¹ KEŘKOVSKÝ, M., KEŘKOVSKÁ, A. *Evropská unie: historie, instituce, ekonomika a politiky*. 1.vydání. Praha: Computer Press, 1999, s. 1

² KEŘKOVSKÝ, M., KEŘKOVSKÁ, A. *Evropská unie: historie, instituce, ekonomika a politiky*. 1.vydání. Praha: Computer Press, 1999, s. 12

³ HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000, s. 16

rozhodování o rekonstrukcích, o investicích, o rozdělení produkce nebo o sociálních otázkách.⁴

1.1.2 Evropské hospodářské společenství, Euratom

Dalšími ze zakládajících smluv EU jsou smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (dále jen „EHS“) a o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Euratom“). Jedná se o tzv. Římské smlouvy, které byly podepsány v roce 1957 v Římě a vstoupily v platnost 1. ledna 1958 po ratifikace všemi členskými státy ESUO.

Dle dostupných zdrojů lze říci, že ve výše zmíněných smlouvách jsou zakotveny čtyři cíle, které významně ovlivnily budoucnost Evropského společenství a zasloužily se o další rozvoj evropské integrace. Řadíme mezi ně zaprvé společný trh umožňující volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu mezi členskými státy, dále zónou volného obchodu, díky které byly odstraněny veškeré tarifní obchodní bariéry (cla a kvóty) a byl zaveden společný celní sazebník vůči třetím zemím. Souhrnně to lze označit jako celní unie. Třetím cílem je zavedení společných politik v oblasti zemědělství, obchodu a dopravy a tím čtvrtým se stalo „*Vytvoření institucí, které zajišťují úkoly uvedené ve smlouvách, a to Shromáždění (později Evropský parlament), Rada, Komise a Soudní dvůr. Každá z nich měla působit v rámci pravomocí vymezených jednotlivými smlouvami. Zároveň byl zřízen Hospodářský a sociální výbor jako poradní orgán nápomocný Radě a Komisi.*“⁵

Slučovací smlouvy s účinností od roku 1967 sloučily výkonné orgány stávajících tří společenství a zřídily tak jednotnou Radu a Komisi. Zároveň také sjednotily jejich název a hovoříme tedy o Evropském společenství (dále jen „ES“).

V průběhu následujících dvaceti let projevil zájem o členství další země, které byly následně přijaty a tím došlo nejen k rozšíření ES, ale také k dalšímu rozvoji procesu evropské integrace. V roce 1973 bylo ES poprvé rozšířeno, a to o Velkou Británii, Irsko a Dánsko. O osm let později se připojilo Řecko a v roce 1986 také Španělsko a Portugalsko. Po těchto dvou vlnách rozšíření ES, kdy se počet členských států zdvojnásobil na dvanáct, se až do počátku 90. let 20.století hovoří o „Evropské 12“.⁶

---

⁴ HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000, s. 16

⁵ HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000, s. 18

⁶ KEŘKOVSKÝ, M., KEŘKOVSKÁ, A. *Evropská unie: historie, instituce, ekonomika a politiky*. 1.vydání. Praha: Computer Press, 1999, s. 17 a s. 18

Při budování jednotného vnitřního trhu a společných politik byl v roce 1986 podepsán tzv. Jednotný evropský akt, kterým se zavádí jednotný vnitřní trh, rozšiřují se oblasti společné politiky o oblast sociální a regionální politiky, ale také životního prostředí, a především vzniká Evropská rada složená z nejvyšších představitelů členských států, která nabývá pravomoci rozhodovat kvalifikovanou většinou v otázkách týkajících se vnitřního trhu.⁷

1.1.3 Smlouva o Evropské unii

*„Koncem 80. let se členské země ES rozhodly svolat další mezivládní konferenci, jejímž výsledkem byla Smlouva o Evropské unii, k jejímuž podpisu došlo v Maastrichtu (Nizozemsko) v únoru 1992. Po ratifikaci členskými zeměmi vstoupila smlouva 1. listopadu 1993 v platnost.“*⁸ Maastrichtská smlouva je nejen čtvrtou ze zakládajících smluv EU, ale je spolu se Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) jednou z hlavních smluv EU, neboť tvoří právní základ, stanovují účel a správu ústředních orgánů EU.⁹ Podpisem a ratifikací této smlouvy vzniká Evropská unie, jenž je založená na 3 pilířích, kterými jsou Evropská společenství, společná zahraniční a bezpečnostní politika a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (spravedlnost a vnitřní věci).¹⁰

Pokládá také základy hospodářské a měnové unie stanovující způsob zavedení jednotné měny, kterou se stane euro a vytváří princip subsidiarity a princip proporcionality. Během následujících let byla Smlouva o EU několikrát pozměněna, konkrétně smlouvami o přistoupení dalších 16 států, kterými byly Finsko, Rakousko, Švédsko (1995), dále Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko (2004) a v neposlední řadě Rumunsko a Bulharsko (2007) a posledním přistupujícím státem se stalo v roce 2013 Chorvatsko.

EU měla od této chvíle jednotnou soustavu orgánů skládající se z Rady EU, Evropského parlamentu, Komise EU, Soudního dvora EU a Evropského účetního dvora. Kromě již existujících finančních institucí jako je Evropská investiční banka a Evropský

---

⁷ HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000, s. 19

⁸ HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000, s. 19

⁹ *Smlouva o Evropské unii* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:4301855>.

¹⁰ *Smlouva o Evropské unii* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:4301855>.

investiční fond je Maastrichtskou smlouvou ustanoven také Evropský systém centrálních bank a Evropská centrální banka.¹¹

1.1.4 Smlouva o fungování Evropské unie

Ačkoliv byla podepsána v Lisabonu již v roce 2007, v platnost vstoupila až 1. prosince 2009 jako smlouva, která přejmenovala Smlouvu o založení Evropského společenství na „Smlouvu o fungování Evropské unie“ a nahradila tak pojem „Společenství“ pojmem „Unie“. Vzhledem k místu podpisu lze tuto smlouvu nazývat Lisabonskou smlouvou, která dodala EU mimo jiné právní subjektivitu umožňující podepisovat mezinárodní smlouvy a stát se členem mezinárodních organizací.¹²

„Lisabonská smlouva poprvé vyjasňuje pravomoci Unie. Rozlišuje tři typy pravomocí: výlučnou pravomoc, kdy Unie může sama vydávat právní předpisy EU a členské státy je pouze provádějí; sdílenou pravomoc, kdy členské státy mohou přijímat právně závazné akty, pokud tak již neučinila Unie; a podpůrnou pravomoc, kdy EU přijímá opatření, jejichž cílem je podpořit nebo doplnit politiku členských států.“¹³ Rozšířily se také pravomoci orgánů a to za pomoci „řádného legislativního postupu“, který využívá Evropský parlament s Radou EU pro přijímání evropské legislativy.

1.2 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie (dále jen „Rada EU“), často nazývaná Rada ministrů, se skládá z ministrů vlád všech členských států EU. Je jedním z nejdůležitějších orgánů celé EU, neboť je rozhodovacím orgánem, který přijímá rozhodnutí a posiluje spolupráci mezi členskými státy. Rada má také obecnou legislativní pravomoc, díky které přijímá právní předpisy, jimiž se rozumí nařízení, směrnice a rozhodnutí.

Ohledně rozhodovacího procesu nutno zmínit, že existují 3 způsoby, které Rada EU využívá: jednomyslně, prostou většinou a kvalifikovanou většinou. Jednomyslné schválení se využívá při hlasování citlivých záležitostech, kterými mohou být například členství v EU, společná zahraniční a bezpečnostní politika, harmonizace vnitrostátních

---

¹¹ Maastrichtská smlouva a Amsterodamská smlouva [online]. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/3/maastrichtska-smlouva-a-amsterodamska-smlouva>

¹² Lisabonská smlouva [online]. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/5/lisabonska-smlouva>.

¹³ Lisabonská smlouva [online]. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/5/lisabonska-smlouva>.

právních předpisů v oblasti zabezpečení a sociální ochrany, jazykových pravidel nebo financí EU. Jedná se o hlasování, kdy musí všichni souhlasit s řešenou záležitostí.¹⁴

Každou členskou zemi reprezentují ministři se zaměřením na určité politické oblasti, podle kterých se určuje složení Rady závisující na aktuálně projednávaném tématu. Takovýto složení má Rada celkem 10. V čele zasedání je vždy ministr ze země, která právě předsedá Radě EU.

Rada také přijímá rozpočet EU, uzavírá mezinárodní dohody nejčastěji obchodního typu se třetími zeměmi nebo s mezinárodními organizacemi. Další z činností spadající do kompetencí Rady je koordinace politik členských států EU v oblastech vzdělávání, kultury, mládeže a sportu, dále v oblasti hospodářské a fiskální politiky a zaměstnanosti.

Co se týká respektování jazykové rozmanitosti EU, tak Rada EU zajišťuje na svých formálních zasedání tlumočení do všech úředních jazyků.

1.2.1 Předsednictví v Radě EU

„Termínem předsednictví se obecně rozumí předsedání jedné členské země v Radě Evropské unie.“¹⁵ Předsedání členského státu je stanoveno na dobu 6 měsíců, po jejímž uplynutí přebírá pozici předsedání jiný členský stát. Pořadí předsedajících států je předem určeno, aktuálně až do roku 2030.

Členské státy zároveň tvoří tzv. předsednická tria, která stanovují společné dlouhodobé cíle a priority a připravují společný program, kterým se bude Rada EU zabývat v probíhajícím 18měsíčním předsednickém období daného tria. Česká republika tvoří trio s Francií a Švédskem.¹⁶ Kromě společného programu si vypracuje každý stát svůj vlastní 6měsíční program, kterým se řídí během svého funkčního období a zároveň má možnost prosadit své priority na poli EU. Tento program je předložen Radě EU a Evropskému parlamentu na začátku funkčního období daného státu.

Mezi úkoly předsednictví patří zprv plánování a řízení zasedání Rady EU a jejich přípravných orgánů, mezi které patří pracovní skupiny zabývající se specifickými tématy a dále výbory, například Coreper. Druhým úkolem je zastupování Rady při jednání

---

¹⁴ Rada Evropské unie [online]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/council-european-union_cs

¹⁵ Aktuální předsednictví v Radě EU [online]. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/cooperation-within-the-eu/aktualni-predsednictvi-v-rade-eu>.

¹⁶ Předsednictví v Radě EU [online]. Dostupné z: <https://wayback.archive-it.org/12090/20230320160024/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/predsednictvi/predsednictvi-v-rade-eu/>.

s jinými orgány EU, zejména s Evropskou komisí a Evropským parlamentem. Předsednictví zajišťuje návaznost agendy EU, spolupráci mezi členskými státy a mezi ostatními institucemi EU a dohlíží na řádný průběh legislativních postupů.¹⁷

2 Multilingvismus

Podle Nekvapila může být multilingvismus neboli mnohojazyčnost chápána různými způsoby. Jedním z nich je odlišení od pojmu dvojjazyčnost, kterou Nekvapil velmi obecně definuje jako „*spoluexistenci dvou jazyků*“ oproti mnohojazyčnosti, kde „*se jedná o spoluexistenci více jazyků*“.¹⁸ Rozlišuje také mnohojazyčnost jedince a celé společnosti, která nemusí být vždy identická. Zatímco u jedinců lze rozlišovat aktivní a pasivní užívání jazyka, u celých společností potom společnosti jednojazyčné a mnohojazyčné. Není ale pravidlem, že se jedná například výhradně o jednojazyčnou společnost, neboť se v ní mohou vyskytovat i někteří mnohojazyční jedinci a naopak. K mnohojazyčné společnosti Nekvapil ve své knize uvádí „*Například jižní Slovensko je dvojjazyčnou maďarsko-slovenskou oblastí, avšak žijí v něm také osoby, které užívají pouze slovenštinu, a osoby, které užívají pouze maďarštinu. Platí to i naopak o společnostech jednojazyčných – žijí v nich i mnohojazyčné osoby.*“¹⁹ U společnosti jednojazyčné se ve spojitosti s mnohojazyčnými lidmi jedná především o imigranty či národnostní menšiny. Aktivní neboli produkční multilingvismus jedince znamená schopnost užívání více jazyků v podobě mluvené nebo psané, kdežto pasivní formou se myslí schopnost číst nebo poslouchat v cizím jazyce, nikoli mluvit či psát. Pro pasivní formu užil synonymum recepční multilingvismus, který bývá častý u jazyků, které mají jisté znaky podobnosti, například u češtiny a slovenštiny, kdy dvě osoby, jedna mluvící česky a druhá slovensky, spolu dokáží komunikovat každý ve svém mateřském jazyce, a přitom si rozumí.²⁰

---

¹⁷ *Předsednictví v Radě EU* [online]. Dostupné z: <https://wayback.archive-it.org/12090/20230320160024/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/predsednictvi/predsednictvi-v-rade-eu/>.

¹⁸ NEKVAPIL, J., SLOBODA, M., WAGNER, P. *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic : basic information*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009., s. 43

¹⁹ NEKVAPIL, J., SLOBODA, M., WAGNER, P. *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic : basic information*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009., s. 44

²⁰ NEKVAPIL, J., SLOBODA, M., WAGNER, P. *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic : basic information*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009., s. 43

Janíková v první kapitole své odborné knihy s názvem „Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků“ porovnává různé definice pojmu mnohojazyčnost od mnoha autorů. Uvádí, že dle Nového akademického slovníku cizích slov „*je multilingvismus definován jako aktivní užívání více jazyků, zpravidla mateřského a cizích, společností nebo jednotlivcem.*“²¹ Z velkého počtu uvedených typů mnohojazyčnosti jsem ze zmiňované knihy zvolila typ vnitřní a vnější mnohojazyčnosti od autora Maria Wandruszky, od kterého Janíková čerpala a který považuje za vnitřní mnohojazyčnost existenci spisovného a hovorového jazyka či různých nářečí v mateřském jazyce jedince, a skrz toto je mnohojazyčnost dána každému člověku prostřednictvím jeho mateřského jazyka, jehož slovní zásoba se rozvíjí během celého jeho života a je ovlivněna osobním a profesním životem. Jako vnější mnohojazyčnost označuje „*schopnost člověka osvojit si v průběhu svého života kromě jazyka mateřského i jazyky další.*“ v porovnání s již zmiňovanou vnitřní, která se týká mateřského jazyka, s mnohojazyčností vnější týkající se znalostí a osvojování cizích jazyků.

Stejně jako Nekvapil, tak i Janíková ve své knize popisuje individuální a společenskou mnohojazyčnost, přičemž Nekvapil použil označení „jedinec“ a „celá společnost“. V případě, že je jedinec schopný dorozumět se více jazyky, hovoří Janíková o individuální mnohojazyčnosti. U té společenské se jedná o společenský systém a užívání jazyků v něm, kde jako příklad uvádí systém čtyř úředních jazyků ve Švýcarsku, kterými jsou francouzština, němčina, italština a rétorománština. V případě Evropské unie uvádí mnohojazyčnost institucionální, kde se vyskytuje 24 úředních jazyků.²²

Velmi zajímavou myšlenkou, jejíž autorem je Nick Roche, a kterou Janíková opět zařadila do své knihy, je myšlenka pojednávající o kulturním potenciálu mnohojazyčnosti, který by mohl při jeho efektivním vyžití přinést mnoho výhod jak do odvětví ekonomiky, vzdělávání, tak i do samotné společnosti. Roche vidí výhody, které by zlepšily přeshraniční spolupráci, jazykovou výuku, dál sociální a transnárodní uznání, integraci nebo rozvoj spolupráce v ekonomice, vědě a kultuře.²³

---

²¹ JANÍKOVÁ, Věra. *Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků*. Brno: Masarykova univerzita: Muni Press, 2013, s.16

²² JANÍKOVÁ, Věra. *Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků*. Brno: Masarykova univerzita: Muni Press, 2013, s.20

²³ JANÍKOVÁ, Věra. *Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků*. Brno: Masarykova univerzita: Muni Press, 2013, s.22

2.1 Multilingvismus v EU

Mnohojazyčnost je již od samého počátku považována za jeden ze základních principů EU. Jejím právním základem je nařízení č. 1/1958 zveřejněné v Úředním věstníku o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství, v němž Rada přijala nařízení stanovující úřední a pracovní jazyky orgánů Evropské unie, kterými jsou angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, chorvatština, irština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugalská, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. V těchto jazycích jsou dostupné všechny právní akty a také jejich shrnutí.

Komunikace s občany v jejich vlastním jazyce, ochrana evropské jazykové rozmanitosti a propagace studia cizích jazyků, to jsou tři hlavní cíle politiky mnohojazyčnosti EU, které se aktivně snaží naplňovat.

Díky zakotvení mnohojazyčnosti v Listině základních práv EU mohou občané EU písemně komunikovat s jejími orgány v některém z těchto jazyků a zároveň mají právo obdržet odpověď v téže jazyce. Ve Smlouvě o EU v Článku 3 je uvedeno, že Evropská unie „respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.“

Dostupnost různých jazykových verzí se na internetových stránkách Rady výrazně liší, neboť využívá 3 přístupy zveřejňování obsahu: ve všech úředních jazycích, pouze v angličtině nebo v angličtině a francouzštině a třetím a posledním přístupem je zveřejňování v angličtině, francouzštině a některých dalších jazycích. Jako příklad dokumentů zveřejňovaných pouze ve dvou zmínovaných jazycích lze uvést produkty tiskového oddělení, kam patří například prohlášení Euroskupiny nebo oznámení pro sdělovací prostředky zveřejňovaná před konkrétními akcemi se zeměmi mimo EU.²⁴

Problematikou mnohojazyčnosti a rozvojem jazykových kompetencí se Rada zabývá již několik let, jak dokazuje mnoho Závěrů Rady zveřejněných v Úředním věstníku EU. Jeden ze závěrů je datován k 22. květnu 2008, ve kterém byly členské státy vyzvány k posílení evropské spolupráce v oblasti mnohojazyčnosti a k přijetí opatření pro zlepšení efektivní výuky jazyků. Studium a výuka cizích jazyků byla podpořena ze strany

---

²⁴ *Jazyková politika* [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/about-site/language-policy/>

EU v roce 2013, prostřednictvím programu Erasmus+ podle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č.1288/2013.²⁵

Co se týká postavení francouzštiny v Evropské unii, tak i tomu se ve své knize „Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi“ věnoval Filip Křepelka, který se v kapitole 3.7. s názvem „Pracovní jazyky“ zabývá angličtinou, francouzštinou a němčinou. Uvádí, že „*Pracovní jazyky Evropské unie jako spontánně etablované jazyky nemají ovšem zdaleka totožné postavení.*“²⁶, načež se v návaznosti zmiňuje o dominanci angličtiny vůči francouzštině, která si se drží na druhém místě a němčině na třetím místě. Dominanci odůvodňuje faktem, že je angličtina „*historicky prvním celosvětovým komunikačním jazykem elit a profesionálů*“²⁷ a tudíž je vhodná pro komunikaci s mimoevropskými státy. Kdežto francouzština hraje větší roli v Africe, kde se stala oficiálním jazykem ve 21 státech, zejména v západní části a ve státech bývalých francouzských kolonií. Za příčinou dominance angličtiny jsou považována rozšíření EU, která postupem času dostává francouzštinu a ostatní jazyky do ústraní, ačkoliv to byla právě francouzština, jenž byla prvním komunikačním jazykem Evropských společenství a jazykem diplomacie a kulturních elit po více než 2 staletí. Co je ovšem pro postavení francouzštiny podstatné je, že je to jednak jazyk užívaný ve všech městech, v nichž sídlí evropské instituce, jedná se o Brusel, Štrasburk a Lucemburk, ale také je jediným pracovním jazykem užívaným na Soudním dvoru EU.²⁸ Francie proto již několik usiluje o posílení postavení francouzštiny ve světě a podporuje její výuku ve světě. Francouzské předsednictví dodává Francii větší moc a šanci k prosazení jak francouzštiny, tak i mnohojazyčnosti.

2.1.1 Multilingvismus ve vybraných orgánech EU

2.1.1.1 Evropský parlament

Evropský parlament ctí všechny úřední jazyky EU, a proto se také všechny vydané dokumenty zveřejňují ve všech úředních jazycích. Stejně jako občané EU mají i

---

²⁵ Závěry Rady ze dne 20. května 2014 o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2014.183.01.0026.01.CES#ntr4-C_2014183CS.01002601-E0004.

²⁶ KŘEPELKA, F. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s.50 [cit. 2024-07-24]

²⁷ KŘEPELKA, F. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s.51 [cit. 2024-07-24]

²⁸ KŘEPELKA, F. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2007, s.52 [cit. 2024-07-24]

poslanci a poslankyně právo písemně či ústně komunikovat nebo se projevovat v jakémkoliv úředním jazyce dle svého výběru. Ostatně tak je to zakotveno v jednacím řádu Evropského parlamentu, konkrétně v hlavě VII, kapitole 3, článku 167. V tomto článku je taktéž ustanoven proces tlumočení projevů do ostatních úředních jazyků při schůzích výborů či delegací.

Parlament má také svou právní překladatelskou službu naplňující politiku mnohojazyčnosti EU, zajišťující mnohojazyčnou písemnou a elektronickou komunikaci ve všech úředních jazycích a rovněž zajišťuje přehlednost legislativního a rozpočtového procesu EU.²⁹

Za správnost, jasnost a kvalitu jazykových verzí legislativních dokumentů zodpovídá skupina parlamentních právníků-lingvistů a právniček-lingvistek, jejichž pracovní náplní je „*poskytovat poslancům a poslankyním a sekretariátům výborů poradenství při navrhování dokumentů a procesních otázkách; zajišťovat maximální kvalitu všech jednotlivých jazykových verzí pozměňovacích návrhů obsažených ve zprávách a usnadňovat průběh celého postupu; technicky připravovat pozměňovací návrhy předložené k hlasování na plenárním zasedání a zveřejňovat všechny dokumenty přijaté v den hlasování v plénu; finalizovat legislativní akty spolu s právníky-lingvisty a právníčkami-lingvistkami Rady.*“³⁰

2.1.1.2 Evropská komise

„*Mnohojazyčností se rozumí, jak schopnost jednotlivce používat několik jazyků, tak i soužití různých jazykových společenství v jedné zeměpisné oblasti.*“ Takto zní definice mnohojazyčnosti ze strany Evropské komise, která vydala v roce 2005 sdělení Komise zaměřené na novou rámcovou strategii pro mnohojazyčnost, kde zmiňuje 3 cíle politiky mnohojazyčnosti. Prvním cílem je podporovat studium jazyků a jazykovou rozmanitost ve společnosti, druhým je zasazovat se za zdravé mnohojazyčné hospodářství a třetím cílem je zajistit občanům přístup k právním předpisům, postupům a informacím v jejich vlastních jazycích.³¹

---

²⁹ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Překlady* [online]. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/translation/cs/introduction>

³⁰ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Mnohojazyčnost v Evropském parlamentu* [online]. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/organisation-and-rules/multilingualism>

³¹ SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: *Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost.*, s.3 Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/promoting-multilingualism-in-the-eu.html>

Ačkoliv má Komise 3 pracovní jazyky, kterými jsou angličtina, francouzština a němčina, je zřejmé, že Komise respektuje jazykovou i kulturní rozmanitost celé EU a má velký zájem o podporu mnohojazyčnosti. Na základě závěrů Evropské rady ze zasedání v Barceloně konaného v březnu 2002 si Komise stanovila za dlouhodobý cíl jazykového vzdělávání, aby každý občan disponoval znalostmi alespoň ze dvou cizích jazyků, přičemž byla občany preferovaná angličtina. Komise proto již tehdy zdůrazňovala, že znalost pouze anglického jazyka nestačí. Tímto dlouhodobým cílem chtěla přispět ke zlepšování individuální mnohojazyčnosti občanů, jenž by jim mohla pomoci snížit, popřípadě odstranit jazykovou bariéru a dovolit jim tak žít, pracovat nebo studovat v cizí zemi.

Důležitým dokumentem, který přispěl k podpoře mnohojazyčnosti se stalo sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Mnohojazyčnost – přínos pro Evropu i společný závazek“ přijaté 18.zářím 2008, jehož hlavním cílem bylo zvýšit povědomí o významu jazykové rozmanitosti EU, o nabízených příležitostech a podporovat odstraňování překážek mezi kulturami. Dále uvedla, že zvyšováním jazykové rozmanitosti EU může docházet k prohlubování mezikulturních a sociálních rozdílů, na které je třeba reagovat prostřednictvím zábavně-vzdělávacích projektů, médií a vhodných překladatelských a tlumočnických služeb. Právě tyto nástroje by měly pomoci zejména znevýhodněným skupinám obyvatel, kteří například mluví pouze jedním jazykem, mají potíže se studiem cizího jazyku nebo jsou v pokročilém věku. Klíčovým nástrojem pro dosažení stanoveného cíle je tzv. barcelonský cíl, a to schopnost komunikace v mateřském jazyce a ve dvou cizích. Pro jeho splnění bylo potřeba podniknout několik opatření, mezi které patří zvýšení počtu vyučovaných jazyků, vytváření kontaktů se školami, poskytovateli vzdělání a vytváření partnerství se zahraničními institucemi, a především vyvinout motivaci studentů ke studiu jazyků. Komise využije programu celoživotního učení spadajícího po program Erasmus+, díky němuž bude umožněno studium všem občanům EU v jakékoliv fázi jejich života.³²

---

³² SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: *Mnohojazyčnost: přínos pro Evropu i společný závazek*. In: 2008, [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0566&from=CS>

2.1.2 Podpora multilingvismu ze strany EU

V rámci podpory jazykové a kulturní rozmanitosti a studia jazyků pořádá každoročně Rada Evropy, Evropská komise, Evropské středisko pro moderní jazyky ve spolupráci s jazykovými institucemi a občany EU dne 26. září Evropský den jazyků, kdy se realizují různé tematické akce na oslavu všech evropských jazyků. Zahrnuty jsou také jazyky menšinové či jazyky imigrantů.³³

Významným a rozšířeným projektem EU je program Erasmus+ nabízející možnost ke zlepšení jazykových znalostí formou vzdělávacích, mládežnických a sportovních aktivit, studií na hostitelské škole nebo účasti na stáži v jiném evropském státě. Jazyková podpora je poskytována všem studentům, kteří se účastní programu Erasmus+, a to za využití platformy Online Language Support (OLS).

Dalším krokem k podpoře multilingvismu bylo ze strany Evropské komise zřízení ocenění „Evropské jazykové ceny LABEL“, jenž je udělována jak organizacím pro vzdělávání a odbornou přípravu, které měli výborné výsledky při dokončení programu Erasmus+, tak i jiným iniciativám s různými přístupy k výuce a učení se jazykům.³⁴

Rada EU ve svých Závěrech Rady ze dne 20. května 2014 o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí vyzývá členské státy, aby *„více využívaly evropských nástrojů a iniciativ v oblasti transparentnosti, vytvořených na podporu a k prosazování studia jazyků, jako je společný evropský referenční rámec pro jazyky, Europass, evropské jazykové portfolio a Evropská jazyková cena LABEL.“*³⁵

3 Francouzské předsednictví v Radě EU

Předsednictví převzala Francie po Slovinsku 1. ledna, kdy začalo její šestiměsíční období ve funkci, které skončilo 30. června 2022 a funkci převzala Česká republika. Mottem předsednictví bylo „Oživení, síla, sounáležitost“ představující 3 hlavní priority,

---

³³ EVROPSKÁ UNIE. *Evropský den jazyků 2023* [online]. 2023, 14.9.2023 [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: https://learning-corner.learning.europa.eu/news-and-competitions/european-day-languages-2023-2023-09-14_cs

³⁴ EVROPSKÁ UNIE. *Erasmus+: Důležité charakteristiky Programu Erasmus+* [online]. [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-a/important-characteristics-of-the-erasmus-programme>

³⁵ *Závěry Rady ze dne 20. května 2014 o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí* [online]. 2014, 14.6.2014 [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2014.183.01.0026.01.CES#ntr4-C_2014183CS.01002601-E0004

keré ve svém šestiměsíčním programu představila Francie, a které zároveň navazují na úspěšné předsednictví Slovinska.

První prioritou je suverénnější Evropa, jejímž cílem bylo posílení společné bezpečnosti a obranné politiky na území Evropy a obnovení vztahů s Afrikou. Druhou prioritou se stal nový evropský model růstu zahrnující hospodářský rozvoj, technologický pokrok, vytváření nových pracovních míst a inovací. Třetí prioritou je humánní Evropa spojená s Konferencí o budoucnosti Evropy, která probíhala od dubna 2021 až do května 2022. „*Konference o budoucnosti Evropy byla sérií diskusí vedených občany, které lidem z celé Evropy umožnily sdílet své nápady a přispět k utváření naší společné budoucnosti.*“³⁶

Během svého funkčního období musela Francie neodkladně řešit pokračující zdravotní krizi způsobenou onemocněním Covid-19 a také následky ruské invaze na Ukrajinu, která vyústila dnes již k více než dvouleté válce a která představuje hrozbu pro celou Evropu. V návaznosti na tuto vzniklou situaci zorganizovala vláda a prezident Francie, Emmanuel Macron, několik summitů a ministerských setkání. Významný summit prezidentů států a vlád EU se konal ve dnech 10. a 11. března 2022 ve Versailles, kde byly přijaty sankce proti Rusku a společné reakce za všechny Evropany. Jako příklad zmíním posílení obranné schopnosti Evropy či zrušení závislosti na dovozu plynu, ropy a uhlí z Ruska. Tyto sankce jsou zveřejněny v dokumentu, který vystihuje dosažené cíle během francouzského předsednictví, a kde je první strana věnovaná právě ruské agresi na Ukrajině. Dle dostupných údajů podpořila EU ukrajinskou ekonomiku částkou 2 miliardy EUR a poskytla taktéž humanitární pomoc, která dosáhla částky 335 milionů EUR. Na humanitární pomoci se jednotlivě podílely také členské státy, kdy součet jejich příspěvků činil 1,28 miliardy EUR.³⁷

Další prioritou byla stanovena mobilita úředníků a podpora používání francouzského jazyka v evropských orgánech, pro jejíž dosažení Francie rozšířila nabídku jazykových kurzů pro úředníky a diplomaty EU.

Dle informací dostupných z osmnáctiměsíčního programu Rady předloženého Výboru stálých zástupců 10. prosince 2021 se trojice předsednictví bude snažit o podporu, respektování a zohlednění mnohojazyčnosti, překladatelských a tlumočnických služeb a podpoří také občany ve studiu cizích jazyků.

---

³⁶ *Konference o budoucnosti Evropy* [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/conference-on-the-future-of-europe/>.

³⁷ *Six months of French Presidency at the service of Europe* [online].

Ve svém programu francouzské předsednictví uvedlo, že vynaloží veškeré úsilí k podpoře mnohojazyčnosti v práci Rady a na zasedáních konaných ve Francii. Zaměřit se chtějí také na rozvoj mezikulturních výměn v evropském prostoru prostřednictvím mobility odborníků v kulturním odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitálním prostředí, jejíž podporu považují za klíčovou, přičemž bude kladen důraz zejména na digitální inovace pro usnadnění překladu textů a dokumentů.³⁸

4 Realizace a podpora mnohojazyčnosti během francouzského předsednictví v Radě EU

K podpoře mnohojazyčnosti a navrácení francouzštině jejího postavení ve světě se zavázal prezident Emmanuel Macron ještě před svým zvolením v roce 2017. Dle informací z článku hodnotícího výsledky po 5 let působení v prezidentské funkci s názvem „Ambice pro francouzský jazyk a mnohojazyčnost: Hodnocení po 5 letech činnosti.“ zveřejněného 27. října 2023 na internetových stránkách Élysée.fr, Macron dostal svým závazkům podpořit vzdělávací systémy frankofonních zemí v Africe, kdy na období 2021-2025 vyčlenil příspěvek ve výši 333 milionů eur Globálnímu partnerství pro vzdělávání., dále podpořil různé vzdělávací programy, například program LEARN.

V rámci předsednictví Francie uskutečnila několik akcí, které přispěly ke splnění stanovené priority, rozvoji mnohojazyčnosti v EU. Těmito akcím jsou věnovány následující podkapitoly.

4.1 Konference „Odvažme se být mobilní!“

Program Erasmus je dlouhodobým důkazem toho, jak evropská mobilita ovlivňuje především studenty, jejich život a budování si evropské identity. Mobilita byla na jistý čas utlačena kvůli celosvětové zdravotní krizi způsobené pandemií Covid-19, jenž vypukla v roce 2020 a právě na to reaguje tato ministerská konference s jasným cílem dát mobilitě nový impuls a rozšířit její dostupnost pro všechny studenty, žáky, učně, mladé lidi a další. Konference se uskutečnila 19. ledna 2022 online ze Sorbonnské univerzity za přítomnosti evropských ministrů a umožnila všem, kteří tuto konference sledovali navštívit virtuální vesnici mobility, jež se skládá z virtuálních stánků evropských organizací zasazujících se o usnadnění mobility a mnohojazyčnosti. Jmenuji

---

³⁸ Program francouzského předsednictví Rady Evropské unie [online], s.74

například Agenturu pro vzdělávání a odbornou přípravu Erasmus+: Europass, dále Evropské centrum pro moderní jazyky (ECML) nebo France Éducation international se svým výměnným programem jazykových asistentů. Součástí je i stánek věnovaný EU, ve kterém má každý členský stát možnost propagovat a sdílet s ostatními účastníky své osvědčené postupy ve prospěch mobility. „Účelem této brožury osvědčených postupů je také zavedení souboru iniciativ, metodologií a opatření zavedených v různých členských státech s cílem lépe rozpoznat, zhodnotit a podpořit mobilitu. Kromě toho posílí všechny výhody, které z toho plynou, od mnohojazyčnosti po pocit sounáležitosti s Evropou.“³⁹

Francie představila své postupy „Volitelná pracovní zkušenost v zahraničí pro odborné diplomaty“, uznávaná Ministerstvem národního školství, mládeže a tělovýchovy, je určena studentům na středních školách či odborných učilištích, kteří mají zájem vycestovat do zahraničí, aby nabyli odborné pracovní zkušenosti, dovednosti a znalosti.

Česká republika vystoupila s projektem „Spolu“, který jak už napovídá samotný název sdružuje partnery přispívající k lepší integraci. Jsou jimi školy, které se snaží například začlenit děti z menšinových skupin do vzdělávacího procesu nebo zajistit přistěhovalým zahraničním studentům být přijatí a respektováni okolím či jim pomoci s prezentováním jejich kultury a tradic, což pro ně nebývá mnohdy jednoduché. „Tento program tedy slouží k provádění výměn mezi kulturou země původu studentů a novou kulturou jejich hostitelské země.“

Mezi řečníky se objevili jak ministři školství členských států, tak evropská komisařka pro inovace, výzkum, kulturu, vzdělávání a mládež, Mariya Gabriel a také středoškolští studenti, kteří absolvovali mobility během svých studií a profesori. Zastoupena zde byla i Česká republika, kterou reprezentoval Václav Velčovský, náměstek ministra školství pro evropské a mezinárodní vztahy a strukturální a investiční fondy-FESI.

Výsledkem této konference byly provedeny kroky k podpoře a uznání mobility mládeže v EU, a to zavedením evropské střední školy od září 2022, kdy bude studentům druhých ročníků středních škol uznán celý rok nebo jeho část strávená v jedné z těchto škol.

---

³⁹ MINISTÈRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE ET DE LA JEUNESSE. *Conférence "Osons la mobilité !" : le village de la mobilité*. Dostupné z: <https://www.education.gouv.fr/conference-osons-la-mobilite-le-village-de-la-mobilite-326942>

4.2 Fórum „Inovace, technologie a mnohojazyčnost“

V návaznosti na výše zmíněné cíle z programu předsednictví týkající se podpory mnohojazyčnosti uspořádalo Ministerstvo kultury, konkrétně Generální delegací pro francouzský jazyk a jazyky Francie, v čele s Roselyne Bachelot, tehdejší francouzskou ministryní kultury, meziresortní fórum s názvem „Inovace, technologie a mnohojazyčnost“, které probíhalo online ve dnech 7. až 9. února 2022.

*„Tato událost spojila mnoho francouzských a evropských hráčů v oblasti překladů, jazykových technologií, digitálních technologií a umělé inteligence online kolem přínosu technologických inovací pro mnohojazyčnost, což je skutečná výzva pro sociální soudržnost a občanství v Evropě.“*⁴⁰ Výsledná práce z fóra byla zapojena do diskusí ministrů kultury v Radě EU, která poté vyvodila Závěry Rady EU (2022/C 160/07) o „posílení mezikulturních výměn v evropském prostoru prostřednictvím mobility umělců a kulturních profesionálů a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitálním věku“, ve kterých vyzývá Komisi například dle bodu 22 k posílení začlenění problematiky mnohojazyčnosti do programů Unie, dle bodu 23 k podpoře strategického přístupu k mnohojazyčnosti v digitálním prostředí a k prohloubení spolupráce s mezinárodními a vnitrostátními organizacemi, které působí v oblasti učení se jazykům, digitálních technologií a kulturní a jazykové rozmanitosti. Jedná se tedy o spolupráci s Radou Evropy a jejím Evropským střediskem pro moderní jazyky a taktéž s organizací UNESCO.⁴¹ Rada vyzývá i členské státy k podpoře překladatelství jako povolání, k jeho spravedlivému finančnímu ohodnocení, dále dle bodu 30 písmena f) k podpoře většího zapojení profesionálních překladatelů do rozvoje digitálních technologií v oblasti překladu a vytváření mnohojazyčných terminologických databází a zdrojů a širšího využívání stávajících platforem s cílem rozšířit shromažďování a čištění digitálních dat týkajících se jazyka, jak je uvedeno v bodě 30 písmena b) Závěru Rady.⁴²

V závěru fóra byly stanoveny čtyři body plynoucí z tohoto třídenního jednání, kterými je za prvé „vytvořit pracovní skupinu pro překlady do několika jazyků v oblasti

---

⁴⁰ Fórum „Inovace, technologie a mnohojazyčnost“ [online]. Dostupné z: <https://www.france-education-international.fr/actualites/forum-innovation-technologies-et-plurilinguisme>.

⁴¹ Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře., s. 26. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413(02))

⁴² Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře., s. 27 Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413(02))

vědy a inovací“, za druhé „lépe koordinovat komunikaci s Bruslem v otázkách mnohojazyčnosti“, za třetí „vypracovat evropskou strategii pro mnohojazyčnost zahrnující jazykové technologie, které představují skutečnou výzvu pro hospodářský rozvoj“ a čtvrtým bodem bylo „zveřejnit výroční zprávu o mnohojazyčnosti v rámci Evropského dne jazyků, která by mohla navázat dialog mezi Evropským parlamentem ve Štrasburku a jeho občany.“

4.3 Dokument „Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropě“

Ačkoliv byla tato zpráva předložena již 20. října 2021 zástupci za francouzské předsednictví EU a státnímu tajemníkovi pro evropské záležitosti Clémentu Beauneovi a Jean-Baptistu Lemoynovi, státnímu tajemníkovi pro cestovní ruch, francouzských státních příslušníků v zahraničí a frankofonie, a v podstatě není přímou aktivitou realizovanou ze strany francouzským předsednictvím během svého funkčního období, je jeho velice důležitou součástí právě kvůli řešené problematice, stanoveným doporučením a zjištěným faktům týkající se používání jazyků v evropských institucích, které by mohla Francie předložit členským státům či je využít jako podklad pro diskuse během svého předsednictví v roce 2022.

Autory této zprávy je 16 členů „Pracovní skupiny pro frankofonii a mnohojazyčnost v evropských institucích“ (dále jen „skupina“), které předsedá francouzský profesor politologie na Sciences Po specializující se na evropská studia a diplomacii Christian Lequesne.

V dokumentu sepsala skupina 26 stanovených doporučení, přičemž prvních osmnáct z nich je věnováno oživení a podpoře mnohojazyčnosti v evropských institucích v důsledku klesající mnohojazyčnosti a stále dominantnější pozice angličtiny. Zbýlých osm doporučení pojednává o návrzích na zlepšení mnohojazyčného prostředí v Evropě. Profesor Lequesne zdůrazňuje, že umělá inteligence nabízí možnost pro pokrok a oživení multilingvismu v oblasti překladu. I přesto, že je zásada mnohojazyčnosti zakotvena v několika smlouvách EU, například podle primárního práva článku 3, odstavce 1 Smlouvy o Evropské unii „*EU respektuje bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost*“ či dle již zmiňovaného nařízení č.1/1958, které je základním dokumentem o mnohojazyčnosti, je dle skupiny realita uplatňování mnohojazyčnosti od této zásady vzdálená, vzhledem k tomu, že každodenní práce v evropských institucích probíhá v angličtině. Výjimkou je Soudní dvůr EU, který má jako svůj jednací jazyk

ponechanou francouzštinu.⁴³ Stejně tak jsou ve francouzštině vydávány rozsudky a stanoviska Soudního dvora a taktéž Tribunálu. Respektování jazykové rozmanitosti dokazují dostupné překlady ve všech úředních jazycích a možnost volby jazyka řízení ze strany žalobce.

Angličtina se jeví jako preferovaná před ostatními úředními jazyky jak v psaném, tak v mluveném projevu, ale i ve vnitřním fungování institucí a v jejich komunikaci s veřejností, což je v rozporu se Smlouvou o fungování EU, kde je stanoveno, že „*Každý občan Unie se může písemně obracet v jednom z jazyků uvedených v čl. 55 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii na každý orgán nebo instituci, který je uveden v tomto článku nebo v článku 13 Smlouvy o Evropské unii, a má právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.*“ Dominanci angličtiny dokazuje hned několik analýz skupiny, zabývající se zdrojovými jazyky dokumentů v jednotlivých orgánech EU. První analýzou je příprava zdrojových dokumentů vypracovaných generálním sekretariátem Rady, kdy za rok 2018 bylo vypracováno 69 000 dokumentů, z nich 2 % ve francouzštině, 95 % v angličtině a zbývající 3 % v ostatních úředních jazycích.⁴⁴ Jinak tomu není ani v případě Evropské komise, kde se zdrojový jazyk v průběhu 12 let znatelně proměňoval. Na základě informací zveřejněných skupinou v dodatku 4, který se týká změn ve výchozím jazyce dokumentů vypracovaných Evropskou komisí, lze konstatovat, že počet dokumentů s francouzštinou jako zdrojovým jazykem od roku 2007 klesl ze 12,3 % na 3,7 %. Dalším pracovním jazykem Komise je němčina, u které pokles není tolik znatelný, neboť se stále pohybuje v rozmezí 2 až 3 %. Angličtina byla už v roce 2007 se 73,5 % podstatně výš než již zmiňované dva pracovní jazyky Komise a do roku 2019 vzrostlo i její využití a to na 85,5 %. Co se týká Evropského parlamentu, i zde skupina potvrdila pokles mnohojazyčnosti ve prospěch dominantní angličtiny. Zatímco před rokem 2000 byl počet dokumentů vydaných v angličtině a francouzštině téměř vyvážený, v roce 2019 jich ve francouzštině vyšlo pouze 11,7 %.

Celou zprávu skupina zakončila shrnutím a 26 doporučeními v každém z 24 úředních jazyků EU.

---

⁴³ LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021, s.24 [cit. 2024-07-16]

⁴⁴ LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021, s.46 [cit. 2024-07-16]

4.3.1 Příčiny poklesu mnohojazyčnosti v evropských institucích

V rámci druhé části této zprávy skupina vysvětluje příčiny poklesu mnohojazyčnosti ve prospěch právě angličtiny, jejíž preferování zaměstnanci evropských institucí, zejména v ústním projevu, je často odůvodňováno potřebou se dorozumět, patřičně rozvést své sdělení či ho detailněji vysvětlit. Přesto, že jsou k dispozici tlumočnické služby, které by mluvčímu umožňovaly se pohodlně vyjadřovat ve svém mateřském jazyce, riziko, že by byla podstata projevu zkreslená nebo že by publikum při poslechu tlumočnicka ztratilo zájem o projev, je velké, a proto mluvčí preferují výběr angličtiny před svým mateřským jazykem.⁴⁵

Za klíčový faktor poklesu mnohojazyčnosti je považován menší rozpočet určený pro překlady a tlumočení na zasedáních evropských institucí. Skupina během svého výzkumu zaznamenala v letech 2009-2020 v Radě snížení počtu zaměstnanců z překladatelské oblasti o 21 %. Možnou příčinou by mohl být pokrok ve vývoji automatických nástrojů pro strojový překlad, který ovšem nemůže nahradit lidskou činnost. Velmi využívaným nástrojem překladatelů, tak i uživatelů webových stránek je systém strojového překladu E-Translation, díky kterému je zprostředkován automatický překlad stránek do všech jazyků.

Další příčinou je podle skupiny vliv hierarchie na generálních ředitelstvích, kde se používá pouze angličtina, i když v minulosti byla některá ředitelství dvojjazyčná v angličtině a francouzštině.

4.3.2 Doporučení na nový začátek mnohojazyčnosti v evropských institucích

V návaznosti na provedenou analýzu a výzkum skupiny, bylo stanoveno 18 doporučení. „*Požádat generální sekretariát Evropské komise, aby vypracoval výroční zprávu o praxi mnohojazyčnosti v rámci Komise.*“ Taková výroční zpráva by měla mapovat dodržování mnohojazyčnosti v praxi v evropských institucích, s tím že skupina navrhuje, aby první zprávu, obsahující informace o rozpočtových položkách, počtu zaměstnanců, zdrojových dokumentech a sociální praxi, sepsala Evropská komise a aby poté její generální sekretariát vypracoval akční plán pro větší respektování mnohojazyčnosti.

---

⁴⁵ LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021, s.55 [cit. 2024-07-17]

Následující doporučení se týká tlumočení v pracovních skupinách Rady a Komise, které by mělo být zajištěno alespoň do těchto 6 jazyků: angličtina, němčina, francouzština, španělština, italština a polština. Pro jeho splnění vyzývá skupina členské státy „*aby po konzultaci s generálním sekretariátem Rady přispěly v maximální možné míře k tlumočení do svých jazyků, pokud to tlumočnická opatření skupiny umožňují.*“⁴⁶

V doporučení číslo 8 „*Povzbudit generální ředitele evropských institucí, aby systematicky uplatňovali mnohojazyčnost.*“ skupina odkazuje na jeden z uvedených důvodů poklesu mnohojazyčnosti v evropských institucích. Povinností generálních ředitelů při výkonu své funkce je psát a mluvit několika pracovními jazyky a zároveň k tomu vybízet i své vedoucí zaměstnance. Tento pracovní post vyžaduje ovládnutí minimálně 3 jazyků EU. Na základě povinnosti proto skupina navrhuje pravidelné užívání více pracovních jazyků, čímž by docílili rozšíření mnohojazyčnosti na pracovišti i mezi zaměstnanci.

V reakci na zjištění, že zdrojovým jazykem převážné části dokumentů je angličtina, stanovila skupina motivační cíl, podle kterého by maximálně 50 %, tedy polovina dokumentů byla napsána v jednom pracovním jazyce. Díky tomuto cíli by se zajistilo respektování mnohojazyčnosti a taktéž by mělo dojít k rapidnímu snížení využívané angličtiny, a naopak k nárůstu využívání dalších pracovních jazyků, které jsou kvůli preferované angličtině utěšňovány.

Doporučení označené číslem 14 „*Pomoc Soudnímu dvoru při zajišťování školení ve francouzském jazyce pro jeho zaměstnance*“ má zajistit větší vzdělání zejména pro právní tajemníky. Skupina proto vyzvala francouzské předsednictví k zajištění posílení vazeb Soudního dvora na univerzity, které nabízejí školení v právnické francouzštině.

Oblastí zájmu skupiny byly i nástroje elektronického překladu, jehož efektivní využití vidí v překladu internetových stránkách dostupných ve všech úředních jazycích za přítomnosti profesionálních překladatelů, kteří by dohlíželi na celkovou kvalitu služeb E-Translation. Další potenciální využití by mělo spočívat v automatickém tlumočení promítaného obsahu v podobě titulků, které by vytvořila umělá inteligence. Díky tomuto technologickému pokroku by byly zpřístupněny evropské akce celé veřejnosti. Skupina ve zprávě uvádí, že možná technologická řešení v té době již zkoumal generální sekretariát francouzského předsednictví Rady EU.

---

⁴⁶ LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021, s.108 [cit. 2024-07-17]

4.3.3 Doporučení pro zlepšení mnohojazyčného prostředí v Evropě:

Rozmanitost a občanství

Pro zlepšení mnohojazyčnosti v institucích EU, je potřeba zajistit úředníkům větší jazykové vzdělávání prostřednictvím různých vzdělávacích programů. Jedním, z již probíhajících je program „Millefeuille“, který provozuje francouzská vláda prostřednictvím Alliance Française, a který nabízí evropským úředníkům a diplomatům pracujícím v Bruselu kurzy francouzštiny. Na obdobné bázi funguje program „Europanetzwerk Deutsch“ specializující se na němčinu.

Vzhledem ke 35. výročí, jednoho z nejúspěšnějších programů celé EU, programu Erasmus+, které připadalo na rok 2022, skupina dále doporučuje francouzskému předsednictví vytvoření významné události na jeho oslavu, kde by se naskytl jedinečná příležitost znovu zdůraznit jeho úspěšnost, přínosy pro zúčastněné, a především cíle tohoto programu, kterými je i nadále podpora jazykové rozmanitosti, ačkoliv je i zde tendence k jednojazyčnosti užíváním angličtiny.⁴⁷

4.4 Konference „Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropské unii“

Konference o jazykové rozmanitosti EU, pořádaná dne 15. března 2022 ve francouzském městě Pau, konkrétně v Palais Beaumont, Ministerstvem Evropy a zahraničních věcí v rámci francouzského předsednictví v Radě EU, navazuje na aktivity Francie vyvíjené na podporu mnohojazyčnosti, zejména tedy na doporučení z roku 2021 stanovené ve zprávě pracovní skupiny, pod vedením Christiana Lequesna, pro podporu mnohojazyčnosti a mnohojazyčného prostředí v EU a jejích institucích. Na základě těchto doporučení vytvořila Francie akční plán pro mnohojazyčnost v evropských institucích obsahující 4 hlavní oblasti: vytvoření stálého systému pro sledování mnohojazyčnosti v evropských institucích, zadruhé zintenzivnění cizojazyčného vzdělávání pro zaměstnance v Bruselu, třetí oblast pojednává o zvýšení rozpočtového úsilí v oblasti tlumočení a překladu a poslední oblast se zaměřuje na podporu opatření EU v oblasti výuky a studia jazyků.

---

⁴⁷ LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021, s.122 [cit. 2024-07-18]

Zúčastnění se zabývali následujícími čtyřmi tématy, která byla zároveň předměty jednání každého kulatého stolu: prosazování mnohojazyčnosti pomocí digitální technologie, překážky pro širší výuku jazyků v Evropě a pro rozvoj politik na podporu mnohojazyčnosti, školení a mobilita evropských úředníků a občanů, výhody angažovaného ekonomického sektoru v této rozmanitosti. „*Prostřednictvím těchto témat bude řešena ústřední otázka budování evropského občanství. Efektivní praxe mnohojazyčnosti v evropských institucích, ať už psaná nebo mluvená, představuje výzvu při vytváření veřejného prostoru respektujícího dvacet čtyři oficiálních jazyků Evropské unie.*“⁴⁸

K účasti na této konferenci, jenž předsedal Jean-Baptiste Lemoine, bylo pozváno Parlamentní shromáždění Frankofonie (APF), dále zástupci členských států a evropských institucí, svědci v terénu, představitelé z řad občanů a aktéři Frankofonie.⁴⁹ Zúčastnilo se jí tak téměř 300 lidí.

Co se týká mnohojazyčnosti této konference, byla tlumočena do 5 jazyků, kterými je francouzština, angličtina, španělština, italština a němčina. Zároveň byla dostupná ve všech 24 úředních jazycích, a to na speciální online platformě, přes kterou mohli účastníci reagovat na všechna probíhající jednání.

Jak už je naznačeno v odstavci výše, průběh konference byl rozdělen do čtyř po sobě jdoucích kulatých stolů. Zahájena byla úvodním proslovem starosty města Pau, kde byla mimo jiné připomenuta jazyková rozmanitost EU dle nařízení č.1/1958. V návaznosti na proslov poznamenaly ve svých projevech zástupkyně francouzského prezidenta pro Frankofonii, ministr kultury Demokratické republiky Kongo a generální tajemnice Frankofonie, že problematika jazykové rozmanitosti přesahuje rámec EU. Generální tajemnice Frankofonie, Louise Mushikiwabo, zdůraznila, že ovládání francouzštiny v Evropě je zajímavé vzhledem k jejímu propojení s Afrikou. Toto propojení a obnovení vztahů s Afrikou je jednou z priorit francouzského předsednictví.

Během jednání prvního kulatého stolu bylo diskutováno, jaké příležitosti nabízí digitální technologie k podpoře jazykové rozmanitosti v Evropě. Do této debaty vnesla svůj příspěvek tehdejší francouzská ministryně kultury Roselyne Bachelot, která potvrdila, že „*mnohojazyčnost je základním prvkem sociální soudržnosti a občanství,*

---

⁴⁸ *Diversité linguistique dans l'Union Européenne : Quels enjeux pour le développement d'une citoyenneté européenne ?* [online]. [cit. 2024-07-18]

⁴⁹ MINISTÈRE DE L'EUROPE ET DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES. *Conférence sur la diversité linguistique et la langue française au sein de l'Union européenne* » (15 mars 2022) [online]. [cit. 2024-07-18]

který je třeba analyzovat s ohledem na technický pokrok a inovace.“⁵⁰ V podobném duchu se neslo také již zmiňované fórum „Inovace, technologie a vícejazyčnost“, kterému je věnovaná kapitola 4.1. Ministryně se dále domnívá, že je zapotřebí silných politických iniciativ a jako příklad uvádí návrh závěrů o posílení mezikulturních výměn v evropském prostoru, jenž byl předložen Radě během francouzského předsednictví a přijat 13. dubna 2022. Ukázalo se, že je nezbytné investovat do technologické pokroku a digitálních nástrojů a zpřístupnit je občanům, načež Donatienne Spiteri zmínila již fungující platformu s názvem „Maltská národní jazyková platforma“, jenž má za cíl posílit a zachovat maltský jazyk, kterému hrozí digitální zánik, za pomoci strojového překladu. Ačkoliv považuje vedoucí sektoru mnohojazyčnosti na Generálním ředitelství Evropské komise pro komunikační sítě, obsah a technologie, Philippe Gelin, překladatelské nástroje a taktéž umělou inteligenci za velmi přínosnou, je potřeba je dle jeho pronesených slov ještě zdokonalit a více zpřístupnit veřejnosti. Důkazem toho, že lze mnohojazyčnost na digitálních platformách prosadit velmi rychle je ukrajinština, která byla přidána na seznam dostupných jazyků po vypuknutí války na Ukrajině.

Cílem druhého kulatého stolu bylo upozornit na vícejazyčné vzdělávání v Evropě a jeho dopad na evropské občanství a zaměstnatelnost a také se zaměřit na politiku podpory jazykové rozmanitosti prostřednictvím události konané ke 35. výročí programu Erasmus+ a Evropského roku mládeže. Z úst francouzského ministra školství, mládeže a sportu zaznělo také připomenutí úkolů pro splnění cíle stanoveného Evropskou komisí v roce 2020, a to vybudování evropského vzdělávacího prostoru do roku 2025. Takovými úkoly se myslí *„vytvoření evropských univerzit, harmonizace diplomů a rozvoj výuky cizích, regionálních a starých jazyků.*“⁵¹ K potřebě budovat evropských univerzit a uznávání diplomů se vyjádřil i Laurent Bordes, prezident Univerzity v Pau a Pays de l'Adour, který zároveň hovořil o Evropské alianci univerzit UNITA, do které je zapojeno 6 univerzit z 5 románských zemí (Francie, Španělsko, Portugalsko, Itálie a Rumunsko), a která plánuje při zvýšení mobility svých studentů vytvořit síť partnerů mimo Evropu a zavést opatření pro podporu mnohojazyčnosti a na odstraňování jazykových, časových a zeměpisných bariér mezi zainteresovanými zeměmi. V závěru jednání byla z iniciativy Francouzského institutu v Paříži zahájena kampaň „Parlons-nous“ na podporu

---

⁵⁰ Actes de Pau: *Conférence « Diversité linguistique et langue française au sein de l'Union européenne »* [online]. 2022., s.20

⁵¹ Actes de Pau: *Conférence « Diversité linguistique et langue française au sein de l'Union européenne »* [online]. 2022., s.23

mnohojazyčnosti určená především mladým lidem. K této kampani se vrátím v rámci následující kapitoly.

V rámci třetího kulatého stolu byla diskutována mobilita státních zaměstnanců, jenž je jednou z priorit francouzského předsednictví. S mobilitou jsou spojené jazykové dovednosti a vzdělávání, které jsou pro její realizaci nezbytné. Proto je podporována mobilita ve spojitosti právě s mnohojazyčností. Jedná se zejména o zaměstnance institucí v Bruselu, kterým jsou nabízeny kurzy francouzštiny prostřednictvím francouzského jazykového vzdělávacího programu „Millefeuille“. Těcho kurzů využilo v roce 2021 dle informací ze Sborníku z příspěvků v Pau téměř 600 zaměstnanců z řad diplomatů a zástupců různých institucí.⁵² K tématu mobility úředníků a jazykových kompetencí uchazečů i zaměstnanců se vyjádřil ředitel pro nábor a mobilitu Evropské komise, Christian Levasseur, který zdůraznil, že podmínkami umožňujícími evropskou kariéru je znalost jazyka EU, uspokojivá znalost druhého jazyka a prokázání znalosti třetího jazyka. Dále uvedl, že někteří uchazeči disponují znalostí čtyř až pěti jazyků.

Čtvrtý, a tedy závěrečný kulatý stůl této konference poukázal na důležitost jazykové rozmanitosti a mobility při ekonomickém začlenění a při prosazení se v zahraničí jak z hlediska podniků, tak z hlediska jednotlivců. Marie-Béatrice Levieux, předsedkyně Federací soukromých zaměstnavatelů Francie (FEPPEM), kladla během svého projevu důraz na zohlednění jazykových potřeb při řízení ekonomických toků mezi státy, vzhledem k migračním vlnám v posledních letech. Zmínila iniciativu „Lab Migration“ pro zaměstnávání z domova, která se zabývá vztahem mezi mnohojazyčností a migrací ve Francii a cestou k úspěšnému ekonomickému začlenění. Cílem této iniciativy je: *„poskytovat trvalé reakce na demografické výzvy, organizováním podmínek pro úspěšné ekonomické a sociální začleňování, vytvářením pracovních míst a podporou zaměstnanců narozených v zahraničí.“*⁵³ Převážná většina zaměstnanců jsou ženy s průměrným věkem 48 let, jejichž pracovní náplní je hlídání dětí, pomoc s údržbou domácnosti nebo podpora starších a slabších lidí. V tomto případě bychom jejich náplň práce nazvali pečovatelskou službou.

Celá konference byla zakončena proslovem profesora Christiana Lequesna, který shrnul všechny čtyři debaty a poté pronesl Jean-Baptiste Lemoyne prohlášení pro tisk, ve

---

⁵² Actes de Pau: *Conférence « Diversité linguistique et langue française au sein de l'Union européenne »* [online]. 2022., s.28

⁵³ FÉDÉRATION DES PARTICULIERS EMPLOYEURS DE FRANCE. *L'emploi à domicile: Un levier de cohésion sociale* [online]

kterém slibuje, že bude i na dále podporováno používání evropských jazyků v evropských institucích.

4.5 Slavnostní 35. výročí programu Erasmus +

Francouzské předsednictví mělo tu čest v rámci svého funkčního období v Radě EU uspořádat tuto významnou událost na oslavu 35. výročí programu Erasmus+. Během těchto 35 let využilo možnosti výměny a mobility pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport 12 milionů občanů EU. V průběhu let zájem o Erasmus+ rostl, což dokazuje porovnání rozpočtů z období 2014-2020, který činil 16 miliard eur a v období 2021-2027 byl navýšen o 80 % na 28 miliard eur.

Slavnostní událost se konala 20. ledna 2022 v Domě rozhlasu a hudby v Paříži a byla pořádána Agenturou Erasmus+. Cílem této události bylo zvýšit povědomí široké veřejnosti o příležitostech mobility nabízené Evropou a navrhnout určitá opatření k jejich budoucímu posílení. Erasmus se již mohou účastnit nejen vysokoškolští studenti, ale také učni, kteří tvoří menšinu zúčastněných, a proto francouzské předsednictví věnovalo dopoledne oslav ministerské konferenci s názvem „Nová generace Erasmus: rozvoj evropské mobility učňů“, jejíž cílem bylo přijmout opatření, které by urychlilo mobilitu učňů a přispělo k zájmu o ní, neboť jim dává možnost získat a rozvíjet odborné dovednosti a zároveň získat přístup k jinému způsobu učení a provádění práce. Učni, kteří absolvovali mobilitu potvrzují zlepšení své zaměstnatelnosti.⁵⁴ Nicolas Schmit, evropský komisař pro pracovní místa a sociální práva, na této konferenci představil svůj zájem na převzetí potřebných kroků zaměřených na odstranění překážek znevýhodňujících přístup studentů k mezinárodním příležitostem.⁵⁵

Celá událost probíhala pod záštitou prezidenta Francie, Emmanuela Macrona, který měl na programu také své vyhrazené místo. Program se skládal z výpovědí těch, kteří se programu věnují, například koordinátoři, ředitelé, profesori a další. Sdělili své zkušenosti a přínos programu Erasmus+ pro jejich život. Výpovědi byly doplněny o rozhovory s ministry, komisaři a některými poslanci. Slavnostnímu zakončení předcházelo předložení 35 návrhů na „právo na vzdělávací mobilitu v Evropě pro

---

⁵⁴ MINISTÈRE DU TRAVAIL, DE LA SANTÉ ET DES SOLIDARITÉS. *Conférence « Nouvelle génération Erasmus » : développer la mobilité européenne des apprentis - 20 janvier 2022* [online]., 18.1.2022 [cit. 2024-07-21]

⁵⁵ EURO APP MOBILITY. *2022, ouverture de l'espace européen de l'apprentissage* [online]. 2022 [cit. 2024-07-21]

všechny“, které zpracovali účastníci Občanského fóra Erasmus+. Tyto návrhy byly předloženy Clémentu Beauneovi.

4.6 Kampaň „Parlons-nous“

V rámci předsednictví Francie v Radě EU spustil 16. března 2022 Francouzský institut a francouzská kulturní síť v zahraničí mezinárodní kampaň na svých sociálních sítích, jenž podporuje studium jazyků, obzvlášť tedy francouzštiny zábavnou formou, která spočívá v tématech argumentace či nastínění určité situace a její následní řešení. Příkladem takové situace může být hledání pracovního místa nebo lásky.⁵⁶

Tato kampaň za mnohojazyčnost byla jednou z aktivit, kterou Francie uskutečnila pro splnění své stanovené priority – podpory mnohojazyčnosti v EU.

4.7 Přijetí Závěrů Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře

Tyto Závěry Rady byly přijaty 4. dubna 2022 a zveřejněny v Úředním věstníku EU dne 13. dubna 2022. Rada si uvědomuje, že je nutné podporovat mobilitu a výměny mezi evropskými umělci, organizacemi a pracovníky kulturního odvětví. Zejména v této době, kdy se Evropa pomalu vyrovnává s následky celosvětové zdravotní krize vyvolané pandemií Covid-19.

Je to právě mnohojazyčnost, která přispívá k podpoře evropské kulturní rozmanitosti a kreativitě v oblasti digitálního obsahu. *„Jazykové a sémantické webové technologie mohou podporovat mnohojazyčnost a komunikaci napříč jazyky; pomáhat při studiu a výuce jazyků a zvyšování povědomí o nich a poskytnout profesionálním překladatelům užitečné nástroje, přičemž je třeba mít na paměti, že tyto nástroje nemohou plně nahradit překlady provedené lidmi, a jejich výstupy proto musí být v zájmu přesnosti vždy pečlivě monitorovány a upravovány.“*⁵⁷ První část těchto Závěrů Rady je věnována „mobilitě umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví“. Pro

---

⁵⁶ INSTITUT FRANÇAIS. « PARLONS-NOUS ! » - Une campagne en faveur du plurilinguisme au sein de l'Union européenne [online]. 25.3.2022 [cit. 2024-07-22]

⁵⁷ Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře, 2022

tuto práci je více zajímavá část druhá, ve které se Rada zabývala „mnohojazyčností v digitální éře v souvislosti s otázkami sociální soudržnosti a evropského občanství“.

Na základě několika bodů obsažených v těchto Závěrech lze konstatovat, že Rada respektovala a projednala doporučení navržená ve zprávě pracovní skupiny profesora Lequesna z října 2021, taktéž začlenila poznatky z únorového fóra věnovaného digitálním technologiím a rovněž z březnové konference v Pau. Komise byla tedy vyzvána, aby se zasadila o větší začleňování problematiky mnohojazyčnosti do programů EU a o vysoce kvalitní rozsáhlejší překlad webových stránek do všech úředních jazyků EU za pomoci využití jazykových technologií. Tento bod týkající se překladu webových stránek se opírá o doporučení č. 16 ve zprávě profesora Lequesna, jež zní „Systematicky nabízet možnost nahlížení do internetových stránek evropských orgánů ve všech úředních jazycích“.

Členské státy a taktéž Komise byly vyzvány, aby v souladu se zásadou subsidiarity dle bodu 28 „*podporovaly kulturní a jazykovou rozmanitost a šíření kulturních děl prostřednictvím překladů v rámci všech médií, případně i využitím nejnovějších digitálních technologií*“⁵⁸ prostřednictvím podpory překladatelství jako povolání, zlepšení pracovních podmínek a prosazení adekvátní odměny pro překladatele bez ohledu na jejich jazykové kombinace nebo prostřednictvím spolupráce s organizace, které poskytují finanční granty na překlady prosazovat překlady z cizích jazyků do cizích jazyků. Bod 30 písmeno c) reaguje na doporučení č.17 o přehodnocení nástroje elektronického překladu, kde Lequesnova pracovní skupina navrhovala zlepšení kvality služeb a zvětšení rozsahu rozmanitosti textů pro pokrytí různých jazyků.

V závěru Rada požaduje podporu mnohojazyčného přístupu k digitalizovanému obsahu za pomoci nových technologií a navázání na výzkum a činnost digitálních platforem, jako je například Europeana, která se zabývá kulturním dědictvím Evropy a udržitelným a inovativním cestovním ruchem, kdy za pomoci digitálních technologií, zejména tedy virtuální reality, simulují turistovi jím zvolenou destinaci a přispívá tak k její návštěvnosti a ke vzbuzení zájmu o objevování nových míst.⁵⁹

Přijetí těchto Závěrů Rady, které mají mimo jiné podpořit mnohojazyčnost, povolání překladatelů, tak i vývoj automatizovaných překladatelských systémů, je výsledkem úsilí vynaloženého francouzským předsednictvím k zorganizování

---

⁵⁸ Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře, 2022, bod 28

⁵⁹ EVROPSKÁ KOMISE. *Platforma Europeana* [online]. [cit. 2024-07-22]

konferencí odborníků, zasedání ministrů a dalších jednání s cílem projednat problematiku upadající mnohojazyčnosti v EU a najít řešení, jak situaci zlepšit a podpořit jazykovou a s ní spojenou kulturní rozmanitost celé Evropské unie.

4.8 Akční plán strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky

Co se týče záležitostí s přesahem do České republiky, zmíním partnerství České republiky a Francie bylo upevněno nejprve akčním plánem strategického partnerství těchto dvou republik na léta 2018-2022, poté francouzským a na něj navazujícím českým předsednictvím v Radě EU v roce 2022, které tyto dvě republiky dle slov francouzského prezidenta Emmanuela Macrona sblížilo. V rozhovoru pro Novinky.cz uvedl „*Jsem rád, že mám v České republice silné evropské partnery, s nimiž jsme svedli důležité bitvy o budoucnost našeho kontinentu. To se projevilo zejména během francouzského a českého předsednictví v Radě Evropské unie v roce 2022, které nás sblížilo. Při budování evropské jednoty kolem masivní podpory Ukrajiny a sankcí proti Rusku.*“⁶⁰

Ve zmiňovaném akčním plánu podepsaném tehdejšími předsedou vlády Andrejem Babišem za Českou republiku a prezidentem Francouzské republiky Emmanuelem Macronem si oba státy ujednaly spolupráci a podporu v několika oblastech jako například zahraniční záležitosti, obrana, zaměstnanost a sociální politika, hospodářské a finanční záležitosti a podobně. Pro záměr této práce je ovšem podstatná oblast školství, mládeže, kultury a sportu, konkrétně část textu, ve které oba státy v rámci jejich vzájemné spolupráce prohlašují svou odhodlanost podporovat výměny vědců a univerzitních pedagogů, mobility na všech úrovních, a především mnohojazyčnost ve všech věkových obdobích života, nejsou tedy zaměřeni pouze na studenty.

Součástí akčního plánu byla podpora výuky francouzštiny v České republice a naopak, tedy češtiny ve Francii. K podpoře výuky francouzštiny v České republice mělo přispět zatraktivnění francouzštiny pomocí certifikátů znalost (DELFD/DALF), podpora

---

⁶⁰ ZBOŽÍNEK, J. *Macron pro Novinky: Jsem rád, že mám v Česku silné evropské partnery* [online]. Novinky.cz, 2024 [cit. 2024-07-24]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-macron-pro-novinky-jsem-rad-ze-mam-v-cesku-silne-evropske-partnery-40462949>

výuky na středních školách jako cizího živého jazyka, rozvoj bilingvních škol, lyceí a vyučování obecně či podpora francouzštiny pomocí programu Erasmus+.⁶¹

Na základě úspěšného předchozí akčního plánu, dvou na sebe navazujících předsednictví v Radě EU a posílení vzájemných vztahů se rozhodly tyto státy v březnu 2024 podepsat další akční plán strategického partnerství tentokrát na léta 2024-2028, v němž je kapitola 7 věnovaná vědě, výzkumu a inovacím, vzdělávání, tvůrčímu a kulturnímu odvětví a mnohojazyčnosti. V úvodním odstavci se Francie a Česká republika „*zavazují uskutečňovat akce na základě stávajících či nových projektů a uznávají v této souvislosti významnou úlohu Českého kulturního centra v Paříži, Francouzského institutu v Praze, Francouzského ústavu pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES) v Praze a sítě Alliance française v České republice.*“⁶²

Státy v této oblasti ujednaly podporu rozvoje aliancí evropských univerzit, včetně propojení těch francouzských a českých, podporu mobility studentů a dvojích diplomů. Pro oblast podpory frankofonie a multilingvismu, jenž se nachází v úplném závěru akčního plánu, obě strany zamýšlejí upevnit stávající spolupráci, například podporovat akce na propagaci frankofonie v rámci Mezinárodní organizace Frankofonie, a dále obě republiky zamýšlejí pomoci městům a vybraným regionům, které mají zájem o zřízení pobočky Alliance française v České republice.

5 Rozbor příslušné právní terminologie

Tato část bakalářské práce je zaměřena na jazykový rozbor a překlad vybraných termínů z francouzského jazyka do českého. Termíny byly vybrány z dokumentu, který je významný pro tuto práci, neboť se zabývá problematikou mnohojazyčnosti a navrhuje různá doporučení vedoucí k její podpoře. Dokument nesoucí název „*Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropě*“ byl vypracován pracovní skupinou profesora Christiana Lequesna.

Pro vyhledávání francouzských definic bude používán lexikální portál CNRTL.fr

---

⁶¹ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Akční plán Strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky na léta 2018-2022* [online]. 2018. s.8, s.10 [cit. 2024-07-24]. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Akcni-plan-strategickeho-partnerstvi-Ceske-republiky-a-Francouzske-republiky_1.pdf

⁶² VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Akční plán Strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky na léta 2024-2028* [online]. 2024. s.10 [cit. 2024-07-24]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/AP-CZ-FR-Final-Clean.pdf>

První část rozboru se zabývá pojmy, které by mohly být svou podobností zaměňovány. Mezi takové pojmy řadíme *multilinguisme*, *bilinguisme* a *monolingusime*. V druhé části jsou vysvětleny další vybrané termíny dle jejich abecedního pořadí. Následně budou zmíněné francouzské termíny a jejich adekvátní české ekvivalenty přehledně zobrazeny ve dvojjazyčném glosáři.

Multilinguisme

Termín „*multilinguisme*“ se objevuje již v samotném názvu této práce, a proto považuji za vhodné umístit tento termín na začátek jazykového rozboru. Portál CNRTL.fr uvádí při zadání tohoto pojmu definici: „*État d'un individu ou d'une communauté linguistique qui utilise concurremment trois langues différentes ou davantage*“, což bychom mohli přeložit jako „stav jednotlivce nebo jazykového společenství, které používá současně tři nebo více různých jazyků“. Podobnou definici uvádí také Dictionnaire de l'academie française a sice: „*Le fait, pour une personne, pour une communauté humaine, de parler et d'employer couramment plusieurs langues*“

A právě uvedený počet jazyků, který jedinec či společenství ovládá, je pro překlad důležitý. Na základě knihy Nekvapila, Slobody a Wagnera „*Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic: basic information.*“, ve které autoři hovoří o multilingvistice neboli *mnohojazyčnosti* jako o „*spoluexistenci více jazyků*“ v porovnání s pojmem bilingvistika označující „*spoluexistenci dvou jazyků*“⁶³ Klíčové je zde ale užití českého termínu mnohojazyčnost.

Bilinguisme

Ve zdrojovém dokumentu se termín „*bilinguisme*“ objevuje nejčastěji v kontextu *le bilinguisme anglais-français*. Francouzský slovník Larousse.fr jej definuje jako: „*Situation d'un individu parlant couramment deux langues différentes (bilinguisme individuel) ; situation d'une communauté où se pratiquent concurremment deux langues.*“ Čili se jedná o situaci, kdy jedinec či společenství mluví současně dvěma jazyky.

---

⁶³ NEKVAPIL, J., SLOBODA, M., WAGNER, P. *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic : basic information*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009., s. 43

Slovník cizích slov ABZ.CZ představuje pojem dvojjazyčnost jako synonymum ke slovu bilingvismus a rozšiřuje jeho definici na „aktivní užívání dvou jazyků na úrovni jazyka mateřského“.

Ve slovníku Dictionnaire de l'academie française jsou možná dvě pojetí. První se týká osoby, která užívá současně dva jazyky. Druhé pojetí se týká užívání dvou jazyků ve stejné geografické oblasti.

Monolinguisme

S tímto termínem se ve zprávě skupiny profesora Lequesna setkáme převážně ve spojitosti s anglickým jazykem, tedy „le monolinguisme anglophone“. Dictionnaire de l'academie française neuvedl při zadání substantiva „*monolinguisme*“ konkrétní definici, jenž by objasnila jeho význam. Ovšem při zadání adjektiva „*monolingue*“ zjistíme, že se jedná o jedince, který ovládá pouze jeden jazyk. Shodně tento termín definuje také CNRTL.fr: „*État d'une personne qui ne parle qu'une langue, d'un pays où l'on ne parle qu'une seule langue.*“

Vzhledem ke zjištěným faktům, kdy se ve spojitosti s monolingvismem setkáváme s užíváním pouze jednoho jazyka, lze vyvodit, že adekvátním překladem by bylo slovo jednojazyčnost.

Concours

„*Concours européen*“ a „*concours de spécialistes*“ to jsou dva nejčastější přívlastky daného termínu, jež lze nalézt ve zdrojovém dokumentu. „*Ensemble d'épreuves dans lesquelles s'affrontent des candidats en vue de l'obtention d'un emploi, d'un titre, d'un prix, d'une admission, etc., attribués ou décernés, en fonction de leur classement, à un nombre limité de lauréats.*“ Neboli soubor testů, ve kterých kandidáti soutěží s cílem získat práci, titul, cenu, přijetí atd., přidělené nebo udělené podle jejich pořadí omezenému počtu vítězů. Takto vykládá termín „*concours*“ portál CNRTL.fr.

V českém jazyce nemáme totiž původní jednoslovné označení pro tento termín, jelikož často užívané slovo konkurz je přejaté z latinského *concursum*. Jako nejvhodnější označení se tedy jeví *výběrové řízení*. „*Concours européen*“ bychom tedy přeložili jako evropské výběrové řízení a „*concours de spécialistes*“ jako specializované výběrové řízení, které je založeno na hledání kandidáta s konkrétními dovednostmi potřebnými pro výkon dané funkce.

Directive

Ve slovníku Lingea se pod francouzským termínem „*directive*“ skrývají tři překlady, kterými je směrnice, nařízení a direktiva. Z právního hlediska ovšem směrnice a nařízení není totéž, přičemž rozdíl spočívá v tom, že nařízení je právně závazné pro všechny v celém svém rozsahu, kdežto směrnice stanovuje výsledek, jehož musí být dosaženo každým státem, ovšem formu a prostředky k jeho provedení si může každý stát zvolit sám.

Pro výběr správného českého ekvivalentu byly použity dvě příslušné jazykové verze Smlouvy o fungování EU, v níž v kapitole 2, oddílu 1, článku 288 stojí definice nařízení a taktéž směrnice. V české verzi této smlouvy je termín „*directive*“ přeložen jako *směrnice*. Dále na oficiální internetové stránce EU v záložce EU Vocabularies, kde jsou uvedeny ekvivalenty hledaného výrazu ve všech úředních jazycích se potvrdila správnost překladu termínu „*directive*“ do českého výrazu *směrnice*.

Diversité linguistique

Tento termín byl zařazen do jazykového rozboru nejen pro svou důležitost pro tuto práci, ale protože se nachází v samotném názvu zdrojového dokumentu. „*État de ce qui est divers*“ uvádí shodně jako jednu z možných definic CNRTL.fr i Dictionnaire de l'academie française. Termínu dle slovníku Lingea odpovídají překlady „různorodost“ a „rozmanitost“. Aby zvolený ekvivalent korespondoval s terminologií užívanou EU, byla pro rozhodnutí zvolena metoda porovnání dvou jazykových verzí Smlouvy o EU v jejím konsolidovaném znění, ve které se termín „*diversité linguistique*“ objevuje v článku 3 konkrétně v bodu: „*Elle respecte la richesse de sa diversité culturelle et linguistique, et veille à la sauvegarde et au développement du patrimoine culturel européen.*“, jehož oficiální česká verze je přeložena jako: „*Respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví*“. V návaznosti na toto porovnání a zachování jednotného označení byl zvolen ekvivalent *jazyková rozmanitost*.

Mobilité

Termín objevující se mimo jiné i v doporučení číslo 20 v tomto spojení „*mobilité des fonctionnaires européens*“ je z hlediska administrativní oblasti vysvětlen v Dictionnaire de l'academie française jako „*Mobilité d'un fonctionnaire, le fait, pour un fonctionnaire, de recevoir une affectation temporaire hors de son corps d'origine.*“ Čili skutečnost přijetí dočasného přidělení zaměstnancem mimo jeho původní orgán.“ Lingea překládá tento termín pomocí výrazů *pohyblivost, hybnost, mobilnost*, souvisejících s pohybem těla. Avšak zde se jedná o pracovní či profesní mobilitu, jak je uvedeno v dokumentech vydaných orgány EU a vládami států, kde se hovoří o mobilitě umělců a pracovníků. Například v Závěrech Rady o posílení mezikulturních výměn datovaných k 18. březnu 2022. Vzhledem k neúspěšnému nalezení vhodného českého ekvivalentu bude do glosáře použitý termín „mobilita“, jenž je uveden ve výše zmiňovaných Závěrech Rady EU.

Publication

Pojem „*publication*“ z oblasti práva je na stránkách IATE, systému EU pro správu terminologie, z velké části překládán do českého jazyka výrazem *zveřejnění* či *zveřejňování* ve spojení „nařízení o zveřejnění informací“ nebo „zveřejnění obsahu“. Setkáme si rovněž s pojmem *uveřejnění*, který je zde překládán spolu se slovním spojením „jednací řízení“ tedy „jednací řízení bez uveřejnění“. Vzhledem k podobnosti překladů jsem se obrátila na internetové stránky Úředního věstníku, kde jsou *zveřejněny* právní předpisy EU, a kde se často vyskytuje termín „zveřejnění“ v různých tvarech, proto bude tento termín adekvátním ekvivalentem.

Règlement

Ze zdrojového dokumentu je pro téma této práce důležitý tento výraz „*le règlement n° 1/1958*“. Lingea ho překládá jako *nařízení* či obecně *předpis*. Dle překladů z IATE je patrné, že pro oblast evropského práva je adekvátním českým ekvivalentem termín *nařízení*. S překladem IATE se shoduje i česká verze Smlouvy o fungování EU, kde se v článku 288 o právních aktech definuje ve francouzské verzi pojem *règlement* a v té české pojem *nařízení*.

5.1 Dvojjazyčný glosář

Termíny v glosáři jsou ve sloupci „Francouzský termín“ řazeny dle abecedy. Za každým termínem je vždy uveden jeho rod, kdy rod ženský je označen „*f.*“ a rod mužský pak „*m.*“.

FRANCOUZSKÝ TERMÍN	ČESKÝ EKVIVALENT
Bilinguisme, <i>m.</i>	Dvojjazyčnost
Concours, <i>m.</i>	Výběrové řízení
Directive, <i>f.</i>	Směrnice
Diversité linguistique, <i>f.</i>	Jazyková rozmanitost
Mobilité, <i>f.</i>	Mobilita
Monolinguisme, <i>m.</i>	Jednojazyčnost
Multilinguisme, <i>m.</i>	Mnohojazyčnost
Publication, <i>f.</i>	Zveřejnění
Règlement, <i>m.</i>	Nářízení

6 Závěr

V úvodu této bakalářské práce, jejíž tématem je podpora multilingvismu jako jedna z priorit francouzského předsednictví v Radě EU, jsem si stanovila hlavním cílem zjistit, zda Francie skutečně učinila nějaké konkrétní kroky pro naplnění této priority, tedy zda se věnovala podpoře mnohojazyčnosti v rámci EU a jejích institucí nebo převážně podpoře francouzského jazyka, což bylo také součástí priorit v předsednickém programu.

Multilingvismus je spjatý s Evropskou unií již od samého začátku, neboť jednou ze zásad Unie je sjednocování Evropy a respektování její bohaté kulturní a jazykové rozmanitosti. Prvním komunikačním jazykem Evropského společenství byla francouzština, která ovšem v průběhu let, vlivem rozšiřování a zvyšování počtu úředních jazyků, začala ztrácet na síle a svém postavení. Zato do popředí se dostala angličtina, která dle studie Lequesnovy skupiny dominuje jak v psaném, tak v mluveném projevu institucí EU. Výjimkou je Soudní dvůr, který si stále udržuje francouzštinu jako svůj pracovní jazyk.

Důsledkem dominance angličtiny je upadající mnohojazyčnost nejen v evropských institucích, ale i v celé EU, což Francie považovala za problém a rozhodla se využít příležitosti a během předsednictví v Radě EU učinit několik opatření k podpoře a oživení mnohojazyčnosti. Pro podporu užívání francouzského jazyka v evropských orgánech, rozšířila Francie nabídku jazykových kurzů pro úředníky a diplomaty EU prostřednictvím posílením osvědčeného programu Millefeuille.

Problematiku mnohojazyčnosti a možné příčiny jejího poklesu vylicila Lequesnova skupina ve své zprávě z roku 2021 a následně na základě své studie sepsala v závěru zprávy 26 doporučení pro zlepšení mnohojazyčného prostředí v Evropě a mnohojazyčnosti v institucích. Tato zpráva se stala zároveň stěžejním podkladem pro danou prioritu francouzského předsednictví, na jehož základě předsednictví uskutečnilo 19. ledna 2022 konferenci „Odvažme se být mobilní!“, jež měla za cíl usnadnit a podpořit mobilitu studentů a zdůraznit význam mnohojazyčnosti. Následující den, tedy 20. ledna 2022 uspořádalo předsednictví slavnostní událost k oslavě 35. výročí programu Erasmus+, kde byly zviditelněny cíle programu a opět důležitost mobility pro rozvoj mnohojazyčnosti. Uspořádání této události je doporučeno v bodě číslo 23 v Lequesnově zprávě.

Předsednictví se zabývalo také podporou mnohojazyčnosti v digitálním prostředí, zejména dostupností a rozšíření jazykových verzí internetových stránek EU, a s tím

souvisejících překladatelských a tlumočnických služeb. Tato problematika byla předmětem fóra uskutečněného ve dnech 7.-9. února 2022, jehož výsledky byly zařazeny na program diskusí ministrů kultury a následně zařazeny do „Závěrů Rady o posílení mezikulturních výměn v evropském prostoru prostřednictvím mobility umělců a kulturních profesionálů a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitálním věku“, v nichž je navržena podpora mnohojazyčnosti a překladatelství jako povolání a také podpora rozvoje technologií pro automatický překlad. Významnou událostí pro podporu mnohojazyčnosti byla konference „Jazyková rozmanitost a francouzský jazyk v Evropské unii“, jež se konala 15. března 2022 v Pau ve Francii. Cílem bylo podpořit mnohojazyčnost za pomoci digitálních technologií a zdůraznit přínosy mobility studentů. Jednalo se opět o vylepšení strojového překladu, který by umožnil dostupnost internetových stránek ve všech 24 úředních jazycích. Poslední událostí na podporu mnohojazyčnosti byla v rámci francouzského předsednictví kampaň s názvem „Parlons-nous“ probíhající na sociálních sítích Francouzského institutu, která podporovala studium jazyků s důrazem na studium francouzštiny.

Výsledky všech zmiňovaných konferencí byly shromážděny v „Závěrech Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře“, které byly přijaty 4. dubna 2022.

Na závěr této práce mohu tedy potvrdit, že Francie během svého předsednictví dostala svému závazku a zasadila se o podporu mnohojazyčnosti prostřednictvím konferencí ministrů a odborníků, které byly věnovány této problematice, a událostí pořádaných za účelem propagace jazyků s důrazem na ten francouzský.

7 Résumé

Au début de ce mémoire de licence, qui est consacré à la promotion du multilinguisme en tant que l'une des priorités de la présidence française du Conseil de l'UE, je me suis posé comme objectif principal de déterminer si la France avait réellement pris des mesures concrètes pour répondre à cette priorité, c'est-à-dire si elle s'était consacrée à la promotion du multilinguisme au sein de l'UE et de ses institutions ou principalement à la promotion de la langue française, qui faisait également partie des priorités dans le programme de la présidence.

Le multilinguisme est lié à l'Union européenne depuis le tout début, parce que l'un des principes de l'Union est d'unir l'Europe et de respecter sa riche diversité culturelle et linguistique. La première langue de communication de la Communauté européenne était le français, mais au fil des ans, à mesure que le nombre de langues officielles augmentait, il a commencé à perdre de sa force et de son statut. L'anglais s'est imposé et, selon une étude du groupe Lequesne, il domine à la fois la langue écrite et la langue parlée des institutions européennes, à l'exception de la Cour de justice, qui conserve le français comme langue de travail.

Conséquence de la domination de l'anglais, le multilinguisme a décliné non seulement dans les institutions européennes, mais aussi dans l'ensemble de l'UE. La France a vu là un problème et a décidé de profiter de sa présidence du Conseil de l'UE pour prendre plusieurs mesures visant à promouvoir et à relancer le multilinguisme. Pour promouvoir l'usage de la langue française dans les institutions européennes, la France a élargi l'éventail des cours de langue proposés aux fonctionnaires et diplomates de l'UE en renforçant le programme Millefeuille éprouvé.

La question du multilinguisme et les raisons possibles de son déclin ont été soulignées par le groupe Lequesne dans son rapport 2021. Sur la base de son étude, le groupe Lequesne a conclu son rapport par 26 recommandations visant à améliorer l'environnement multilingue en Europe et le multilinguisme dans les institutions. Ce rapport est également devenu une base essentielle de la priorité de la Présidence française, ce qui a conduit la Présidence à organiser le 19 janvier 2022 la conférence « Osez la mobilité » pour faciliter et promouvoir la mobilité des étudiants et mettre en avant l'importance du multilinguisme. Le lendemain, le 20 janvier 2022, la Présidence a organisé un événement pour célébrer le 35ème anniversaire d'Erasmus+, en soulignant les objectifs du programme et, une fois de plus, l'importance de la mobilité pour le

développement du multilinguisme. L'organisation de cet événement est recommandée au point 23 du rapport Lequesne.

La présidence a également traité de la promotion du multilinguisme dans l'environnement numérique, en particulier de la disponibilité et de l'expansion des versions linguistiques des sites web de l'UE et des services de traduction et d'interprétation qui y sont associés. Cette question a fait l'objet d'un forum organisé du 7 au 9 février 2022, dont les résultats ont été inscrits à l'ordre du jour des discussions des ministres de la culture, puis inclus dans les « Conclusions du Conseil sur le renforcement des échanges interculturels dans l'espace européen par la mobilité des artistes et des professionnels de la culture et par le multilinguisme à l'ère numérique », qui proposent de promouvoir le multilinguisme et la traduction en tant que profession, ainsi que de soutenir le développement des technologies de traduction automatique. Un événement majeur pour la promotion du multilinguisme a été la conférence « Diversité linguistique et langue française dans l'Union européenne », qui s'est tenue le 15 mars 2022 à Pau, en France. L'objectif était de promouvoir le multilinguisme à l'aide des technologies numériques et de mettre en avant les avantages de la mobilité des étudiants. Il s'agissait à nouveau d'améliorer la traduction automatique pour rendre les sites web disponibles dans les 24 langues officielles. Le dernier événement visant à promouvoir le multilinguisme a été la campagne « Parlons-nous » de la présidence française sur les médias sociaux de l'Institut français, qui a encouragé l'apprentissage des langues en mettant l'accent sur le français.

Les résultats de toutes ces conférences ont été rassemblés dans les « Conclusions du Conseil sur le renforcement des échanges interculturels par la mobilité des artistes et des professionnels de la culture et de la création et par le multilinguisme à l'ère numérique », adoptées le 4 avril 2022.

Au terme de ce travail, je peux donc confirmer que, durant sa présidence, la France a tenu son engagement et a promu le multilinguisme à travers des conférences de ministres et d'experts dédiées à cette thématiques et des événements organisés pour promouvoir les langues, en mettant l'accent sur le français.

8 Seznam použité literatury a zdrojů

Literatura:

1. KEŘKOVSKÝ, M., KEŘKOVSKÁ, A. *Evropská unie: historie, instituce, ekonomika a politiky*. 1.vydání. Praha: Computer Press, 1999. 142 s. ISBN 80-7226-196-7 (brož.).
2. HAD, M., URBAN, L. *Evropská společenství: První pilíř Evropské unie*. 2.vydání. Praha: Ediční oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2000. 168 s. ISBN 80-85864-88-6.
3. NEKVAPIL, J., SLOBODA, M., WAGNER, P. *Mnohojazyčnost v České republice: základní informace = Multilingualism in the Czech Republic: basic information*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009. 117 s. ISBN 978-80-7106-581-4.
4. KŘEPELKA, F. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4298-8.
5. JANÍKOVÁ, V. *Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků*. Brno: Masarykova univerzita: Muni Press, 2013. 127 s. ISBN 978-80-210-6683-0.
6. LEQUESNE, C. *Diversité linguistique et langue française en Europe* [online]. Paris: Henry Dougier, 2021. 284 s. [cit. 2024-07-16]. Dostupné také z: <https://www.vie-publique.fr/rapport/282161-diversite-linguistique-et-langue-francaise-en-europe>

Právní dokumenty:

7. *Smlouva o Evropské unii*. In: Úřední věstník Evropské unie [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:4301855>.
8. *Závěry Rady ze dne 20. května 2014 o mnohojazyčnosti a rozvoji jazykových kompetencí*. In: Úřední věstník Evropské unie [online]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2014.183.01.0026.01.CES#ntr4-C_2014183CS.01002601-E0004
9. *Závěry Rady o posílení mezikulturních výměn prostřednictvím mobility umělců a pracovníků kulturního a kreativního odvětví a prostřednictvím mnohojazyčnosti v digitální éře*, 2022, In: Úřední věstník Evropské unie [online]. Dostupné z: [https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413\(02\)](https://eurlex.europa.eu/legalcontent/CS/ALL/?uri=CELEX:52022XG0413(02))

10. SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: *Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost*. In: Úřední věstník Evropské unie [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/CS/legal-content/summary/promoting-multilingualism-in-the-eu.html>
11. SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ: *Mnohojazyčnost: přínos pro Evropu i společný závazek*. 2008, In: Úřední věstník Evropské unie [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0566&from=CS>

Internetové zdroje:

12. *Rada Evropské unie* [online]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/council-european-union_cs
13. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Aktuální předsednictví v Radě EU* [online]. [cit. 2024-07-09]. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/cooperation-within-the-eu/aktualni-predsednictvi-v-rade-eu>
14. ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EVROPSKÉ UNIE. *Předsednictví v Radě EU* [online]. [cit. 2024-07-09]. Dostupné z: <https://wayback.archive-it.org/12090/20230320160024/https://czech-presidency.consilium.europa.eu/cs/predsednictvi/predsednictvi-v-rade-eu/>
15. *Jazyková politika* [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/about-site/language-policy/>
16. EVROPSKÁ RADA, RADA EVROPSKÉ UNIE. *Konference o budoucnosti Evropy* [online]. [cit. 2024-07-10]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/conference-on-the-future-of-europe/>
17. FRANCE EDUCATION INTERNATIONAL. *Fórum "Inovace, technologie a mnohojazyčnost"* [online]. 2022, 10.2.2022 [cit. 2024-07-10]. Dostupné z: <https://www.france-education-international.fr/actualites/forum-innovation-technologies-et-plurilinguisme>

18. EVROPSKÝ PARLAMENT. *Překlady* [online]. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/translation/cs/introduction>
19. EVROPSKÝ PARLAMENT. *Mnohojazyčnost v Evropském parlamentu* [online]. [cit. 2024-07-13]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/organisation-and-rules/multilingualism>
20. EVROPSKÁ UNIE. *Evropský den jazyků 2023* [online]. 2023, 14.9.2023 [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: https://learning-corner.learning.europa.eu/news-and-competitions/european-day-languages-2023-2023-09-14_cs
21. EVROPSKÁ UNIE. Erasmus+: *Důležité charakteristiky Programu Erasmus+* [online]. [cit. 2024-07-14]. Dostupné z: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/programme-guide/part-a/important-characteristics-of-the-erasmus-programme>
22. *Six months of French Presidency at the service of Europe* [online]. Dostupné také z: <https://wayback.archive-it.org/12090/20221120100102/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/en/news/results-of-the-french-presidency-of-the-council-of-the-european-union/>
23. *Program francouzského předsednictví Rady Evropské unie* [online]. Dostupné z: https://wayback.archive-it.org/12090/20221120104852/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/media/qh4cg0qq/en_programme-pfue-v1-2.pdf.
24. *Diversité linguistique dans l'Union Européenne : Quels enjeux pour le développement d'une citoyenneté européenne ?* [online]. [cit. 2024-07-18]. Dostupné z: <https://pfuepau2022.site.calypso-event.net/>
25. FÉDÉRATION DES PARTICULIERS EMPLOYEURS DE FRANCE. *L'emploi à domicile: Un levier de cohésion sociale* [online]. [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://www.fepem.fr/le-modele-demploi/les-5-etapes-de-lemploi-entre-particuliers/>
26. EURO APP MOBILITY. 2022, *ouverture de l'espace européen de l'apprentissage* [online]. 2022 [cit. 2024-07-21]. Dostupné z: <https://www.euroappmobility.eu/fr/article/2022-ouverture-de-lespace-europeen-de-lapprentissage/>
27. MINISTÈRE DU TRAVAIL, DE LA SANTÉ ET DES SOLIDARITÉS. *Conférence « Nouvelle génération Erasmus » : développer la mobilité européenne des apprentis - 20 janvier 2022* [online]., 18.1.2022 [cit. 2024-07-21]. Dostupné z: <https://travail-emploi.gouv.fr/actualites/l-actualite-du->

[ministere/article/conference-nouvelle-generation-erasmus-developper-la-mobilite-europeenne-des](#)

28. MINISTÈRE DE L'EUROPE ET DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES. *Conférence sur la diversité linguistique et la langue française au sein de l'Union européenne* » (15 mars 2022) [online]. [cit. 2024-07-18]. Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/la-france-et-l-europe/l-union-europeenne/la-presidence-francaise-du-conseil-de-l-union-europeenne/evenements-lies-a-la-presidence-francaise-du-conseil-de-l-union-europeenne/article/conference-sur-la-diversite-linguistique-et-la-langue-francaise-au-sein-de-l>
29. Actes de Pau. *Conférence sur la diversité linguistique et la langue française au sein de l'Union européenne* » (15 mars 2022). Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/la-france-et-l-europe/l-union-europeenne/la-presidence-francaise-du-conseil-de-l-union-europeenne/evenements-lies-a-la-presidence-francaise-du-conseil-de-l-union-europeenne/article/conference-sur-la-diversite-linguistique-et-la-langue-francaise-au-sein-de-l>
30. INSTITUT FRANÇAIS. « *PARLONS-NOUS !* » - *Une campagne en faveur du plurilinguisme au sein de l'Union européenne* [online]. 25.3.2022 [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://www.institutfrancais.com/fr/magazine/zoom/parlons-nous-une-campagne-en-faveur-du-plurilinguisme-au-sein-de-union-europeenne>
31. EVROPSKÁ KOMISE. *Platforma Europeana* [online]. [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/policies/europeana>
32. MINISTÈRE DE L'ÉDUCATION NATIONALE ET DE LA JEUNESSE. *Conférence "Osons la mobilité !" : le village de la mobilité*. Dostupné z: <https://www.education.gouv.fr/conference-osons-la-mobilite-le-village-de-la-mobilite-326942>
33. ZBOŽÍNEK, J. *Macron pro Novinky: Jsem rád, že mám v Česku silné evropské partnery* [online]. Novinky.cz, 2024 [cit. 2024-07-24]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-macron-pro-novinky-jsem-rad-ze-mam-v-cesku-silne-evropske-partnery-40462949>
34. <https://iate.europa.eu/search/result/1721809481970/1>
35. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Akční plán Strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky na léta 2018-2022* [online]. 2018 [cit. 2024-

- 07-24]. Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Akcni-plan-strategickeho-partnerstvi-Ceske-republiky-a-Francouzske-republiky_1.pdf
36. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Akční plán Strategického partnerství České republiky a Francouzské republiky na léta 2024-2028* [online]. 2024 [cit. 2024-07-24]. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/AP-CZ-FR-Final-Clean.pdf>

Online slovníky

37. <https://www.cnrtl.fr/definition/>
38. <https://www.dictionnaire-academie.fr>
39. <https://www.larousse.fr>
40. <https://slovník-cizích-slov.abz.cz/>
41. <https://slovníky.lingea.cz/francouzsko-cesky>
42. <https://op.europa.eu/en/web/eu-vocabularies/about>